

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

do projektu miejscowego planu zagospodarowania
przestrzennego „Trzesieka I” w Szczecinku

Autor opracowania:

Marcin Piernikowski

Poznań, 2018 r.

I. WSTĘP.....	3
1. Podstawy formalno – prawne opracowania.....	3
2. Cele i zakres opracowania.....	3
3. Metody zastosowane przy sporządzaniu prognozy	4
4. Źródła informacji wykorzystane w opracowaniu.....	4
II. OCENA AKTUALNEGO STANU I FUNKCJONOWANIA ŚRODOWISKA..	6
1. Położenie obszaru badań.....	6
2. Aktualny stan zagospodarowania i użytkowania terenu.....	8
3. Charakterystyka fizjograficzna terenu.....	9
4. Wartości kulturowe.....	17
5. Ochrona prawna zasobów przyrodniczych i walorów krajobrazowych.....	17
6. Stan, jakość i zagrożenia środowiska przyrodniczego.....	18
III. INFORMACJA O ZAWARTOŚCI PROJEKTU PLANU, JEGO GLÓWNYCH CELACH I POWIĄZANIACH.....	21
1. Cele projektu planu miejscowego.....	21
2. Ustalenia projektu planu miejscowego.....	22
3. Powiązanie ustaleń projektu planu miejscowego z innymi dokumentami.....	25
4. Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji ustaleń projektu planu miejscowego.....	26
IV. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTU PLANU MIEJSCOWEGO.....	26
V. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM I KRAJOWYM.....	27
VI. PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIE USTALEŃ PROJEKTU MPZP NA POSZCZEGÓLNE KOMPONENTY ŚRODOWISKA.....	31
1. Wpływ na klimat lokalny i zanieczyszczenie powietrza.....	31
2. Emitowanie hałasu.....	34
3. Oddziaływanie na krajobraz.....	36
4. Oddziaływanie na rzeźbę terenu, powierzchnię ziemi i glebę.....	37
5. Oddziaływanie na wody powierzchniowe	39
6. Oddziaływanie na wody podziemne.....	40
7. Oddziaływanie na szatę roślinną i różnorodność biologiczną.....	42
8. Oddziaływanie na faunę	44
9. Oddziaływanie na zasoby naturalne.....	45
10. Oddziaływanie na walory OChK „Pojezierze Drawskie”.....	45
11. Emitowanie promieniowania elektromagnetycznego.....	47
12. Oddziaływanie na ludzi.....	47
13. Oddziaływanie na dobra materialne i dziedzictwo kulturowe.....	48
14. Oddziaływanie transgraniczne.....	49
VII. ROZWIĄZANIA ZAPOBIEGAJĄCE LUB OGRANICZAJĄCE NEGATYWNE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO, W TYM ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE	50
VIII. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PLANU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA	51
IX. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM.....	52
Załącznik nr 1. OŚWIADCZENIE AUTORA PROGNOZY	

I. WSTĘP

1. Podstawy formalno – prawne opracowania

Konieczność sporządzania prognozy oddziaływania na środowisko do projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wynika przede wszystkim z zapisów:

- art. 51, ust. 1 *Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko*¹;
- art. 17, pkt. 4 *Ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym*².

Prognoza jest sporządzana obowiązkowo do każdego projektu planu miejscowego lub jego zmiany. Organ opracowujący projekt planu poddaje go wraz z prognozą opiniowaniu przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska oraz przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego. Organ opracowujący projekt planu bierze pod uwagę ustalenia zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko oraz opinie ww. organów, a także rozpatruje uwagi i wnioski zgłaszane z udziałem społeczeństwa.

W przedmiotowym opracowaniu wykorzystano również wymagania aktów prawnych związanych z ochroną środowiska i innych przepisów odrębnych.

2. Cele i zakres opracowania

Prognoza oddziaływania na środowisko sporządzona została dla potrzeb projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Trzesieka I” w Szczecinku.

Zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w niniejszej prognozie uzgodniony został, zgodnie z art. 53 *Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko*¹, z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska oraz z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym.

Do głównych celów przedmiotowego opracowania należą:

- 1) diagnoza obecnego stanu i funkcjonowania środowiska;

¹ Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2016 r. poz. 353, ze zm.);

² Ustawa z 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2017 r. poz. 1073)

- 2) określenie skutków wpływu realizacji ustaleń projektu mpzp na poszczególne komponenty środowiska przyrodniczego, na warunki życia i zdrowia ludzi oraz dobra materialne i dobra kultury;
- 3) ocena rozwiązań funkcjonalno – przestrzennych zawartych w projekcie mpzp;
- 4) przedstawienie możliwości rozwiązań alternatywnych eliminujących, bądź ograniczających negatywne oddziaływanie na środowisko.

Prognoza obejmuje obszar objęty projektem mpzp wraz z terenami pozostającymi w zasięgu oddziaływania wynikającego z realizacji ustaleń tego planu.

W niniejszej pracy analizie i ocenie poddano projekt planu zawierający ustalenia realizacyjne oraz załącznik graficzny w skali 1: 2000.

3. Metody zastosowane przy sporządzaniu prognozy

Na podstawie zebranych materiałów oraz szczegółowej wizji terenowej dokonano: analizy komponentów i cech środowiska przyrodniczego, oceny prawidłowości jego funkcjonowania, oceny stanu funkcjonowania oraz charakterystyki dotychczasowego zainwestowania badanego obszaru. Wnioski wynikające z ww. analiz skonfrontowano z ustaleniami projektu mpzp oraz przepisami prawa ochrony środowiska.

Podczas prac nad prognozą wykorzystano metodę indukcyjno-opisową, polegającą na łączeniu w całość zebranych informacji o środowisku i jego funkcjonowaniu. Zastosowano również metodę porównawczą, wykorzystując wiedzę o funkcjonowaniu środowiska jako całości.

4. Źródła informacji wykorzystane w opracowaniu

Prognozę oddziaływania na środowisko dotyczącą projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Trzesieka I” w Szczecinku sporządzono w oparciu o dostępne materiały archiwalne, publikacje mapowe, literaturę oraz własne obserwacje terenowe. W opracowaniu wykorzystano następujące materiały planistyczne i kartograficzne:

- 1) Projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Trzesieka I” w Szczecinku, grudzień 2017 r.;
- 2) Opracowanie ekofizjograficzne do projektu mpzp „Trzesieka I” w Szczecinku, M. Piernikowski, kwiecień 2010 r.;
- 3) Prognoza oddziaływana na środowisko dla projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Trzesieka I” w Szczecinku, M. Piernikowski, 2010, Poznań;

- 4) Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego „Trzesieka I” w Szczecinku, 2011;
- 5) Mapa zasadnicza w skali 1: 2000;
- 6) Mapa ewidencyjna w skali 1: 2000;
- 7) Mapa topograficzna w skali 1: 10000;
- 8) Mapa glebowo – rolnicza w skali 1: 5000;
- 9) Mapa hydrograficzna, arkusz N-33-82-C Szczecinek w skali 1 : 50000, 2003;
- 10) Mapa sozologiczna, arkusz N-33-82-C Szczecinek w skali 1 : 50000, 2004;
- 11) Szczegółowa Mapa Geologiczna Polski, arkusz N-33-82-C 160 – Szczecinek w skali 1: 50000, 2004;
- 12) Mezoregiony fizycznogeograficzne Polski, Kondracki J., w skali 1: 200000;
- 13) Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Szczecinek, 2016 r., Urząd Miasta Szczecinek, M. Piernikowski.

Źródło informacji stanowiła również literatura specjalistyczna i materiały niepublikowane, wśród których wyróżnić należy:

- 1) „Dokumentacja hydrogeologiczna określająca warunki hydrogeologiczne w związku z ustanawianiem obszarów ochronnych Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 126 Zbiornik Szczecinek”, 2011;
- 2) Gminny program opieki nad zabytkami Miasta Szczecinek na lata 2017 – 2020, Szczecinek, 2016 r.;
- 3) Kostecki M., 2003, „Komentarz do Mapy hydrograficznej w skali 1: 50000 arkusz N-33-82-C Szczecinek”, UAM, Poznań;
- 4) Kozacki L., Macias A., Markuszewska I., Rosik W., 2004, „Komentarz do Mapy sozologicznej w skali 1: 50000 arkusz N-33-82-C Szczecinek”, UAM, Poznań;
- 5) „Mapa akustyczna miasta Szczecinek w otoczeniu badanych odcinków dróg krajowych”, WIOŚ, 2010, Szczecin;
- 6) „Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry”, 2016;
- 7) Popielski W., 2006, „Objaśnienia do Szczegółowej mapy geologicznej Polski w skali 1 : 50000 arkusz Szczecinek (160)”, PIG, Warszawa;
- 8) „Roczna ocena jakości powietrza w województwa zachodniopomorskiego za 2016 rok”, WIOŚ, 2017, Szczecin;
- 9) „Stan środowiska w województwie zachodniopomorskim. Raport 2015”, WIOŚ, 2015, Szczecin;

10) „Waloryzacja przyrodnicza miasta Szczecinek” (operat generalny), 2002, Biuro
Konservacji Przyrody w Szczecinie, Szczecin;

11) „Waloryzacja Przyrodnicza Województwa Zachodniopomorskiego”, 2010, Biuro
Konservacji Przyrody w Szczecinie, Szczecin.

II. OCENA AKTUALNEGO STANU I FUNKCJONOWANIA ŚRODOWISKA

1. Położenie obszaru badań

1.1 Położenie w strukturze funkcjonalno – przestrzennej miasta

Analizowany obszar, dla którego sporządzany jest projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego zajmuje powierzchnię ok. 303 ha. Położony jest w środkowo-zachodniej części miasta Szczecinek, na granicy z gminą Szczecinek. Obejmuje zabudowę wsi dawnego sołectwa Trzesieka, które w 2010 r. zostało przyłączone do miasta Szczecinek. Granicę opracowania stanowią: granica działki nr 49/11 obręb 28, fragment drogi wojewódzkiej nr 172, Las Zachodni, linia brzegowa jeziora Trzesiecko oraz Las Klasztorny.

„Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Szczecinek” oznacza przedmiot badań jako:

- tereny wskazane do dominacji zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z usługami towarzyszącymi i zielenią towarzyszącą,
- teren wskazany do dominacji zabudowy usługowej wraz z zielenią towarzyszącą,
- tereny zieleni urządzonej, usług turystycznych i sportowo-rekreacyjnych,
- tereny otwarte i niezurbanizowane,
- składowisko odpadów innych niż niebezpieczne obojętne,
- cmentarz,
- lasy.

Dodatkowo w „Studium...” na analizowanym obszarze wskazano przebiegi głównych elementów układu komunikacyjnego, do których należą droga klasy głównej (droga wojewódzka nr 172), drogi klasy zbiorczej (częściowo ul. Trzesiecka i ul. Łowiecka) oraz istniejące i projektowane ścieżki rowerowe. Wskazano również przebieg istniejącej sieci gazowej wysokiego ciśnienia.

Ponadto południowa część opracowania znajduje się w granicach Obszaru Chronionego Krajobrazu „Pojezierze Drawskie”.

1.2 *Położenie geograficzne*

Według podziału fizycznogeograficznego Polski (Kondrackiego J., 2001), badany teren położony jest w podprowincji Pojezierza Półdniowobałtyckie (314), w zasięgu makroregionów Pojezierze Zachodniopomorskie (314.4) oraz Pojezierze Południowopomorskie (314.6), na pograniczu dwóch mezoregionów. Południowo-wschodnia część opracowania zlokalizowana jest na Pojezierzu Szczecineckim (314.66), natomiast północno-zachodnia w zasięgu Pojezierza Drawskiego (314.45).

Pojezierze Szczecineckie jest wysoczyzną morenową rozciągającą się pomiędzy sandrem Równiny Wałeckiej na zachodzie i doliną Gwdy na wschodzie. Stanowi obszar wzniesień czołowomorenowych głównego ciągu pomorskiego, obejmujący rozległe równiny sandrowe i płaty wysoczyzn morenowych z licznymi jeziorami, dolinami rzek i zagłębieniami wytopiskowymi. Licznie występują jeziora, głównie na północy mezoregionu m.in. Trzesiecko i Wilczkowo.

Pojezierze Drawskie stanowi obszar moreny fazy pomorskiej z licznymi wzniesieniami i obniżeniami wytopiskowymi po martwym lodzie. Pojezierze obfituje w jeziora, niektóre duże i głębokie, jednak w omawiany rejonie nie występuje żadne z nich.

1.3 *Położenie w ponadlokalnym systemie powiązań przyrodniczych*

Bardzo urozmaicona rzeźba terenu, obecność różnych typów jezior oraz bliskość dużych powierzchniowo kompleksów leśnych sprawiają, że Szczecinek odznacza się znacznymi walorami krajobrazowo-przyrodniczymi, typowymi dla obszarów pojeziernych.

Tereny najcenniejsze pod względem przyrodniczym i krajobrazowym objęte zostały formą ochrony przyrody w postaci obszarów chronionego krajobrazu, tworząc w ten sposób ogniwo krajowej Ekologicznej Sieci Obszarów Chronionych (ESOCH). Na terenie miast Szczecinek istnieją dwa takie obszary: OChK „Jeziora Szczecineckie”, obejmujący m.in. jezioro Wielimie wraz z mokradłami na jego południowym brzegu oraz OChK „Pojezierze Drawskie”, do którego należy jezioro Trzesiecko oraz tereny na zachód od niego.

Ponadto wg koncepcji krajowej sieci ekologicznej ECONET-PL wschodnie i północne okolice miasta z jeziorem Wielimie stanowią skraj biocentrum obszaru węzłowego o znaczeniu międzynarodowym – Pojezierze Kaszubskie (9M). W bezpośrednim sąsiedztwie miasta położony jest również obszar węzłowy o znaczeniu krajowym – Dolina Gwdy (5K). Oba wyżej wymienione obszary połączone są korytarzem ekologicznym rangi

międzynarodowej z obszarem węzłowym o znaczeniu ponadkrajowym – Pojezierze Drawskie (6M). Szczecinek leży na trasie tego korytarza.

Południowa część terenu objętego opracowaniem położona jest w zasięgu OChK „Pojezierze Drawskie”.

2. Aktualny stan zagospodarowania i użytkowania terenu

Obszar objęty niniejszym opracowaniem stanowi w dużej części teren zainwestowany. Wzdłuż ulic: Trzesieckiej, Letniskowej i częściowo Łowieckiej zlokalizowana jest w większości historyczna zabudowa dawnej wsi Trzesieka. Charakterystyczna jest tutaj zabudowa zagrodowa, pochodząca z końca XIX w. i początku XX w. Dominują murowane, tynkowane budynki parterowe z mieszkalnym poddaszem zlokalizowane na froncie działki, usytuowane kalenicowo, o dachach dwuspadowych, krytych dachówką, papą lub blachą. Budynkom mieszkalnym towarzyszy często zabudowa gospodarcza, stojąca na zapleczu podwórzy.

Ponadto między ulicami: Sójczą i Sowią oraz w rejonach ulic: Radosnej, Turystycznej, Krajobrazowej, Wypoczynkowej, Żeglarskiej, Brzegowej i Cichej powstaje nowa zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna. Są to głównie budynki wolno stojące, jednokondygnacyjne z poddaszem użytkowym, o dachach stromych dwu- lub wielospadowych, krytych materiałem dachówkopodobnym. Jedynie wzdłuż ul. Żurawiej zlokalizowano ciąg dwukondygnacyjnej zabudowy szeregowej o dachach płaskich.

W wielu z ww. budynków mieszkalnych wydzielone zostały lokale użytkowe, w których prowadzona jest działalność usługowa. Z wolno stojących obiektów usługowych wymienić należy: pensjonat „Siedem Świerków” przy ul. Wczasowej, sklep spożywczy między ulicami: Letniskową i Trzesiecką, wulkanizacja przy ul. Trzesieckiej, budynek Leśnictwa Janowo przy ul. Żeglarskiej. Zabudowa usługowo-produkcyjna występuje jedynie w rejonie ul. Radosnej.

Analizowany obszar posiada częściowe uzbrojenie w media, przebiegające w terenach dróg publicznych. Zaopatrzenie w wodę odbywa się z sieci wodociągowej zlokalizowanej w ulicach: Trzesieckiej, Słowiczej, Żurawiej, Kukułczej, Jastrzębiej, Gołębiej, Kruczej, Jaskółczej, Turystycznej, Żeglarskiej, Brzegowej i Łowieckiej. W tych samych ulicach występuje sieć kanalizacji sanitarnej DN 150-200 mm, do której odprowadzane są ścieki.

W rejonie ul. Kukułczej istnieje ponadto boisko sportowe do gry w piłkę nożną. W południowej części opracowania przy ul. Łowieckiej zlokalizowane zostało składowisko odpadów komunalnych, a przy ul. Spacerowej nieczynny cmentarz ewangelicki.

Pozostały obszar stanowi użytki rolne w postaci pól uprawnych, a w rejonach cieków wodnych i jeziora, łąk oraz pastwisk, a także niewielkie enklawy leśne.

3. Charakterystyka fizjograficzna terenu

3.1. Rzeźba terenu i geomorfologia

Pod względem geomorfologicznym teren objęty planem położony jest w większości na równinie sandrowej, usypanej w formie stożków sandrowych na przedpolu moren czołowych. Powierzchnia sandru, nachylona w kierunku południowo-wschodnim tj. w kierunku jeziora Trzesiecko, układa się na wysokości około 140–160 m npm, osiągając kulminację 159,8 m w okolicy dawnej wsi Trzesieka. Równina sandrowa w dwóch miejscach rozcięta została płytkimi, podmokłymi dolinami wód roztopowych. Ponadto na obrzeżu jeziora Trzesiecko powstały lokalne rozległe równiny, miejscami tarasy, jeziorne. Fragment jednej z nich obejmuje wschodnią część opracowania.

Na większości obszaru opracowania naturalna rzeźba została zmieniona przez człowieka, w wyniku wyrównywania terenu pod budynki oraz drogi, a także wskutek działalności rolniczej. Do najwidoczniejszego przekształcenia ukształtowania terenu doszło w miejscu lokalizacji składowiska odpadów, w rejonie ul. Łowieckiej.

Jak wynika z mapy sytuacyjno-wysokościowej analizowany teren ma dość urozmaiconą rzeźbę. Rzędne wahają się od 157,4 m npm do 135,2 m npm. Obszar opada z północnego zachodu na południowy wschód, w kierunku jeziora Trzesiecko, gdzie osiąga swoje minimum. W granicach opracowania występują liczne skarpy oraz zagłębienia. Największa naturalna skarpa o wysokości ok. 10 m wznosi się w rejonie ul. Sójczej, na wschód od której na wzniesieniu o rzędnej ok. 147 m npm zlokalizowane jest osiedle mieszkaniowe. Ponadto w południowej części analizowanego terenu istnieje antropogeniczna skarpa, stanowiąca kwaterę składowiska odpadów o wysokości od 7 do 12 m. Zagłębienia związane są głównie z dolinami lub rowami, którymi płyną naturalne i sztuczne ciek wodne.

3.2. Budowa geologiczna i litologia

Analizowany teren położony jest w obrębie jednostki geologicznej – wał środkowopolski, zwany w tym miejscu wałem pomorskim. Na prekambryjskim podłożu zalegają zaburzone utwory paleozoiczne. Struktura inicjalna wału powstała w obrębie części basenu środkowopolskiego, który formował się i wypełniał od permu do końca kredy. Serię cechsztyńską tworzą głównie utwory soli kamiennej z licznymi przewarstwieniami. Cały ten

segment pocięty jest licznymi uskokami m.in. uskokiem Szczecinka. Na przelomie kredy i trzeciorzędu powstała silnie wydźwignięta, ponad otaczające go niecki, forma wału.

Pod osadami czwartorzędu zalegają utwory eoceńskie i oligoceńskie. Na osadach oligocenu leżą natomiast utwory mioceńskie, począwszy od różnej miąższości warstw piasków, a kończąc na osadach mułkowo – ilastych, często z przewarstwieniami węgla brunatnego. Osady paleogenu i neogenu są spiętrzone glacitektonicznie. Bezpośrednie podłoże czwartorzędu stanowią osady miocenu, których strop w rejonie Szczecinka układa się na wysokości ok. 60 m npm.

Według Szczegółowej Mapy Geologicznej Polski arkusz Szczecinek zdecydowaną większość omawianego obszaru pokrywają plejstocenne wodnolodowcowe piaski ze żwirami, które powstały podczas stadiału górnego zlodowacenia Wisły. W części proksymalnej właściwego sandru dominują warstwowane piaski różnoziarniste ze żwirami. W miarę oddalania się od linii postojowej czoła lądolodu osady stają się bardziej drobnoziarniste i lepiej przemyte. Obtoczenie ziaren kwarcu jest raczej słabe, o czym świadczy wskaźnik $R = 0,62$. Badane piaski są prawie bezwapniste, bądź zawierają nieznaczną, około 2-procentową domieszkę węglanu wapnia.

Z tego samego stadiału pochodzą lodowcowe piaski żwirowato-pyłowe budujące podłoże północno-zachodniej części opracowania, w rejonie ul. Wczasowej. Ich miąższość waha się w granicach od 1 do 11 m. Są to piaski różnoziarniste ze żwirami drobnokruchowymi oraz domieszką frakcji pyłowej. Liczne są w nich głązy narzutowe o średnicy do 1,5 m. Piaski na ogół są bezstrukturalne i zalegają płatami na najmłodszych glinach zwałowych bądź zastępują je.

W rejonie jeziora Trzesiecko oraz Kanału Radackiego występują zarówno plejstocenne, jak i holocenne piaski, mułki i ropy jeziorne. Plejstocenne tworzyły się w trakcie wytapiania brył martwego lodu. Początkowo deponowane były utwory mineralne, takie jak drobnofrakcyjne piaski, piaski pyłowate i mułki. Holocenne prezentują się w głębokich sondach jako osady piaszczyste, laminowane mułkami i ropy, o łącznej miąższości nieprzekraczającej 6,0 m. Zawierają zazwyczaj liczne szczątki roślin oraz współczesnej fauny jeziornej.

Utwory holocenne reprezentowane są przez torfy o miąższości od 1 do 6 m oraz namuły torfiaste o niewielkiej miąższości od 1,5 do 2,0 m. Występują one w rejonie składowiska odpadów przy ul. Łowieckiej oraz na zachód od ul. Sójczej.

Na obszarze objętym opracowaniem nie występują żadne udokumentowane złoża surowców naturalnych.

3.3. Wody powierzchniowe

Pod względem hydrograficznym obszar objęty planem położony jest w dorzeczu Gwdy, w zlewni Kanału Radackiego, w granicach jednolitej części wód powierzchniowych (JCWP) – „Gwda od wpływu do jeziora Wielimie do Dołgi” o kodzie RW60002518861729.

Najdłuższym ciekim na omawianym terenie jest właśnie Kanał Radacki o długości, w granicach opracowania, ok. 700 m, odprowadzający wody ze zmelioryzowanych łąk. Kanał ten łączy jeziora: Ciemino, Radacz i Trzesiecko. Ciek ten uznawany jest za początkowy odcinek rzeczki Niezdobernej łączącej jeziora Trzesiecko i Wielimie. Charakteryzuje się on śnieżno-deszczowym reżimem zasilania.

Inny większy ciek (rów melioracyjny) o długości 630 m, płynie przez północno-wschodnią część opracowania, uchodząc do jeziora Trzesiecko.

Na obszarze objętym opracowaniem nie występują żadne naturalne ani sztuczne zbiorniki wodne o powierzchni większej niż 0,2 ha. Natomiast południowo-wschodnią granicę przedmiotu badań stanowi linia jeziora Trzesiecko, drugiego pod względem wielkości akwenu wodnego w rejonie Szczecinka. Jezioro Trzesiecko należy do jeziornej jednolitej części wód powierzchniowych jeziornych – „Trzesiecko” o kodzie LW10533. Jest to jezioro rynnowe, wcięte częściowo w obszar sandrowy, a na południe w obszary wysoczyzny dennomorenowej. Jego brzegi są wyraźnie zaznaczone, lokalnie osiągają wysokość ok. 10 m.

Tabela 1. Parametry jeziora Trzesiecko.

Lp.	Parametr	Wielkość
1	Powierzchnia (ha)	295
2	Długość (km)	5,5
3	Szerokość (km)	0,8
4	Objętość (tys. m ³)	16067,3
5	Głębokość średnia (m)	5,4
6	Głębokość maksymalna (m)	11,8
7	Długość linii brzegowej (km)	15,9
8	Powierzchnia zlewni całkowitej (km ²)	156,31

Źródło: „Raport o stanie środowiska w województwie zachodniopomorskim w latach 2008-2009”, WIOŚ, 2010, Szczecin.

Jezioro jest bardzo intensywnie użytkowane rekreacyjnie. Wzdłuż brzegu tego akwenu położone są następujące obiekty: park miejski, stadion, 2 kąpieliska, pola namiotowe oraz przystań żeglugi pasażerskiej i wyciąg do nart wodnych.

3.4. Wody podziemne

Zgodnie z Planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry z 2016 r., wprowadzono podział na 172 jednolite części wód podziemnych. Według nowego podziału

Szczecinek, w tym analizowany teren, należy do obszaru jednolitej części wód podziemnych (JCWPd) nr 26.

Obszar objęty analizą położony jest w zasięgu udokumentowanego trzeciorzędowo-czwartorzędowego Głównego Zbiornika Wód Podziemnych GZWP – 126 „Zbiornik Szczecinek”. Jest to zbiornik porowy o głębokości utworów wodonośnych od 50 m do 150 m (średnia głębokość wynosi 90 m). Jego powierzchnia wynosi 1345,5 km². Dla GZWP nr 126, w omawianym rejonie, nie zostały wyznaczone żadne obszary ochronne.

Do wód podziemnych zaliczane są także wody gruntowe, które charakterem i głębokością występowania odzwierciedlają cechy konfiguracyjne terenu oraz budowę geologiczną jego podłoża. Według Mapy Hydrograficznej arkusz Szczecinek w skali 1 : 50 000 pierwszy poziom wód gruntowych występuje:

- na północ od ul. Wypoczynkowej głębiej niż 2 m ppt,
- w rejonie niezabudowanych terenów przy ul. Trzesieckiej i ul. Żeglarskiej dość płytko na głębokości między 1 a 2 m ppt,
- wzdłuż brzegów jeziora Trzesiecko, w dolinie Kanału Radackiego oraz wzdłuż innych cieków bardzo płytko, na głębokości do 1 m ppt.

Zdecydowana większość omawianego obszaru charakteryzuje się występowaniem gruntów o średniej przepuszczalności. Jedynie obszar zabudowany dawnej wsi Trzesieka, ze względu na grunty antropogeniczne ma przepuszczalność zróżnicowaną.

3.5. *Warunki glebowe*

Pod względem regionalizacji glebowo-rolniczej, analizowany fragment miasta znajduje się w zasięgu Podregionu Szczecineckiego, należącym do regionu Kalisko–Szczecineckiego. Podregion ten jest obszarem zdecydowanej przewagi gleb kompleksów 6 oraz 7 rolniczej przydatności gleb.

Typy i klasy gleb są odzwierciedleniem warunków geomorfologicznych i litologicznych. Jak wynika z mapy glebowo-rolniczej w skali 1: 5000, na obszarze opracowania, podobnie jak w całym Podregionie Szczecineckim dominują 6 i 7 kompleks rolniczej przydatności gleb.

Gleby kompleksu 6 (żytniego słabego) oraz 7 (żytniego najslabszego) występują naprzemiennie na znacznych powierzchniach wsi Trzesieka. W omawianym przypadku stanowią je wyłącznie gleby brunatne kwaśne i wylugowane, wykształcone przeważnie z piasków słabogliniastych podścielonych piaskami luźnymi. Są to gleby mało urodzajne, ze względu na słabo rozwinięty kompleks sorpcyjny, nadmierną przepuszczalność, a co za tym

idzie ubogie w przyswajalne składniki pokarmowe oraz mające odczyn kwaśny. Wymagają częstego wapnowania. Z uwagi na wrażliwą opłacalność, gleby kompleksu 7 należałyby przeznaczyć pod użytkowanie leśne.

Ponadto między jeziorem Trzesiecko a ul. Łowiecką, wzdłuż cieku na zachód od ul. Sójczej oraz w południowo- zachodniej części opracowania występują trwałe użytki zielone, wśród których przeważa kompleks 3z (użytki zielone słabe i bardzo słabe). Stanowią go przede wszystkim gleby torfowe, ale w kilku przypadkach również murszowo – mineralne i czarne ziemie zdegradowane. Posiada on wadliwe stosunki wodne i ma ograniczoną możliwość ich regulacji. Wysokość i jakość plonów jest niska, a mechaniczna uprawa i zbiór bardzo utrudniona, czasami wręcz niemożliwa. W kilku miejscach występują również użytki zielone średnie, zaliczane do kompleksu 2z. Stanowią je gleby torfowe, w postaci torfów niskich.

Pod względem bonitacyjnym zdecydowana większość użytków rolnych tj. około 160 ha, co stanowi ponad 50 % powierzchni analizowanego obszaru, zajmują gleby V i VI klasy bonitacyjnej. Są to gleby mało żyzne, nieurodzajne i zawodne. Jedynie w północno-wschodniej części opracowania, na powierzchni około 1 ha, występują gleby orne średniej jakości, należące do klasy IVb. Gleby ciężkie tych klas cechuje duża żyzność potencjalna, lecz są one mało przewiewne, zimne i mało czynne biologicznie. Gleby klasy IV pokrywają również tereny łąk i pastwisk: w rejonie cieku na zachód od ul. Sójczej, między ul. Łowiecką i Żeglarską, na południe od ul. Brzegowej oraz wzdłuż południowo-zachodniej granicy planu. Łącznie gleby IV klasy bonitacyjnej zajmują około 19 ha, co stanowi zaledwie 6 % powierzchni objętej opracowaniem.

3.6. Szata roślinna

Szata roślinna w omawianym fragmencie miasta Szczecinek jest dość urozmaicona, a jej zróżnicowanie związane jest głównie z warunkami siedliskowymi i sposobem gospodarowania. Występują tu ekosystemy: leśne, łąkowe, wodne oraz kulturowe (pola, pastwiska, cmentarz). Główny potencjał przyrodniczy analizowanego obszaru stanowią lasy oraz łąki.

Większe skupisko leśne występuje między ulicami Turystyczną i Wczasową. Drzewostan stanowi tutaj głównie sosna zwyczajna. Drugi kompleks leśny zlokalizowany jest w południowo-wschodniej części analizowanego obszaru. Jest to 9-hektarowy fragment dużego, ponad 200 ha kompleksu leśnego między jeziorami Trzesiecko i Wilczkowo, należącego do Nadleśnictwa Szczecinek, zwanego Klasztornym Lasem. Są to głównie

buczyny oraz lasy dębowe i dębowo-grabowe. Łącznie lasy w granicach opracowania zajmują niecałe 25 ha tj. około 8 % całego obszaru.

Kolejnym ważnym zbiorowiskiem roślinnym na analizowanym terenie są półnaturalne ekosystemy łąkowe i pastwiskowe. Zajmują one około 42 ha, co stanowi ponad 10 % ogólnej powierzchni opracowania. Zwarte obszary łąk i pastwisk występują: między ciągiem ulic Spacerowa – Żeglarska a jeziorem Trzesiecko, na zachód od składowiska odpadów oraz wzdłuż cieków na zachód od ul. Sójczej. Dna obniżeni, wysłanych namułami i torfami, składają się z mozaiki łąk darniowych, higrofilnych ziołorośli i pastwisk wykształconych na żyznych glebach mineralnych lub zmineralizowanych murszach powstałych z torfów niskich. Reprezentują je zbiorowiska: wilgotnej łąki ostrożeńiowo-rdestowej, mokrej łąki z udziałem różnych gatunków sitów, niskotorfowiskowych szuwarów i turzycowisk.

Jedynym elementem zieleni urządzonej na analizowanym obszarze jest cmentarz o powierzchni 0,77 ha, zlokalizowany przy ul. Spacerowej. Występuje tu cenny starodrzew, w postaci dębów i świerków.

Z uwagi na fakt, że grunty orne zajmują ponad 40 % ogólnej powierzchni omawianego obszaru, dominującą formację roślinną stanowią pola uprawne. Pola te są siedliskami odpowiednimi do produkcji żyta, ziemniaków i łubinu. Uprawą polowym towarzyszy roślinność segetalna, do której należą głównie chwasty m.in. mak polny, chaber bławatek, perz właściwy czy wyka czteronasienna. Stosowanie środków chemicznych i nowych technik upraw powoduje zanikanie zbiorowisk segetalnych.

Ponadto w granicach opracowania występują również inne niż pola uprawne zbiorowiska synantropijne, składające się z roślin towarzyszących człowiekowi i utrzymujących się dzięki jego działalności. Należy tu przede wszystkim wymienić drzewa i krzewy zimozielone, drzewa owocowe, warzywa i kwiaty, porastające przydomowe ogródki na terenach zabudowy mieszkaniowej. Charakter ich szaty roślinnej przesądza o tym, że są to biotopy o ograniczonej wartości przyrodniczej.

W trakcie wizji w terenie, na obszarze objętym opracowaniem nie zarejestrowano żadnych gatunków roślin ani grzybów prawnie chronionych.

3.7. Świat zwierzęcy

Ze względu na fakt, że dominującym zbiorowiskiem na omawianym obszarze są pola uprawne świat zwierząt reprezentowany jest głównie przez drobne ssaki i ptaki polne.

Znacznie bogatsze i bardziej różnorodne środowisko niż pola uprawne stanowią łąki. Znaczna ilość łąk w południowej i południowo-wschodniej części opracowania sprawia, że

fauna jest licznie reprezentowana. Wśród bezkręgowców występują tu m.in. motyle, błonkówki, pszczołowate i osowate. Z płazów najczęściej spotykana jest ropucha szara oraz kilka gatunków żab m.in. trawna i moczarowa.

Ze względu na sąsiedztwo lasów, szczególnie we wschodniej części opracowania spotkać można pospolite gatunki zwierząt, charakterystyczne dla lasu mieszanego. Występują tu m.in. sarna, zając szarak, lis. Wśród ssaków wymienić należy ponadto: kreta, jeża wschodniego, wiewiórkę.

Na torfowiskach niskich występuje fauna sfagnofilna oraz wilgociolubna gatunków związanych z wilgotną glebą.

Wschodnią granicę analizowanego obszaru stanowi jezioro Trzesiecko, zaliczone do jezior sandaczowych z dominacją sandacza, leszcza, lina i szczupaka. Na wodach lub szuwarach jeziora Trzesiecko występują następujące gatunki ptaków lęgowych: perkoz dwuczuby, kormoran czarny, łabędź niemy, krzyżówka, czernica, gągoł, kokoszka wodna, łyska, trzciniaček i trzciniać. W sezonie polęgowym obserwowano natomiast: krzyżówkę, łyskę, łabędzia niemego, czernicę, mewę śmieszkę, mewę srebrzystą oraz nielicznie: perkoza dwuczubego, kormorana, świstuna, berniklę białolicą oraz nurogęś.

Podczas inwentaryzacji faunistycznej sporządzonej na potrzeby operatu pt. „Waloryzacja przyrodnicza gminy Szczecinek” w 2002 r., na analizowanym obszarze zarejestrowano jedno stanowisko gatunków chronionych ptaków (bocian biały) w rejonie ul. Trzesieckiej i Łowieckiej oraz dwa stanowiska gatunków chronionych płazów na łące w południowo-zachodniej części opracowania. Należy jednak podkreślić, że inwentaryzacja sporządzona na potrzeby niniejszego opracowania nie potwierdza istnienia stanowiska bociana białego.

Podczas wizji w terenie, na terenie możliwym do zinwentaryzowania, nie stwierdzono występowania żadnych dziko występujących gatunków zwierząt, objętych ochroną gatunkową, na mocy przepisów odrębnych. Biorąc jednak pod uwagę bliskie sąsiedztwo dużego zbiornika wodnego (Jez. Trzesiecko), podejrzewać można potencjalne występowanie przedstawicieli, różnych gatunków: płazów, jaszczurek oraz ptaków.

3.8. *Klimat lokalny*

W podziale Niziny Wielkopolskiej na regiony klimatyczne A. Wosia (1995), obszar objęty opracowaniem znajduje się zachodniej części rozległego Regionu Środkowo-pomorskiego. Region ten wyróżnia się na tle innych największą ilością dni z pogodą przymrozkową bardzo chłodną z dużym zachmurzeniem. Przeciętnie w roku takich dni jest

ponad 19. Stosunkowo najczęściej, notowane są tu również dni umiarkowanie mroźne, pochmurne z opadem. Mało jest dni bardzo ciepłych z opadem, przeciętnie 26 dni w roku. Dni z opadem przeciętnie w ciągu roku jest 176. Przez 33,6 dni w roku występuje słoneczny typ pogody, dni z pogodą pochmurną jest 193,6, a z dużym zachmurzeniem 136,6.

Topoklimat badanego obszaru charakteryzuje się stosunkowo chłodnym latem i dość łagodną zimą. Klimat jest tu surowszy niż na sąsiednich terenach położonych niżej. Amplituda temperatury sięga 20⁰C. Najwyższa średnia temperatura występuje w lipcu + 20⁰C, a najniższa w lutym – 2,5⁰C. W 2006 r. średnia roczna temperatura powietrza wynosiła 9⁰C, średnia lipca +23,4⁰C, a lutego – 6,4⁰C.

Według danych z posterunku opadowego IMGW, zlokalizowanego w Szczecinku wynika, że w poszczególnych latach zaznacza się wyraźna zmienność sum opadów rocznych. W roku normalnym roczna suma opadów wynosi 622 mm. Rytm opadów wskazuje istnienie maksimum w lipcu (76 mm), a minimum w lutym (34 mm).

Średnio w ciągu roku dominują wiatry z kierunków: zachodniego i południowo – zachodniego. Na wiosnę i jesień wzrasta udział wiatrów z kierunku południowo – wschodniego i południowego.

Warunki fizjograficzne analizowanego obszaru modyfikują w pewnym stopniu warunki klimatyczne. Korzystne warunki mikroklimatu panują w większości na wyniesionych partiach równiny sandrowej w północnej i zachodniej części opracowania. Natomiast międzymorenowa równina jeziorna oraz w doliny wód roztopowych, zajęte obecnie przez cieką charakteryzują się zwiększoną wilgotnością powietrza, częstym zaleganiem mgieł oraz stosunkowo słabymi wiatrami i dość dużą liczbą dni bezwietrznych.

Ponadto we wschodniej części opracowania duży wpływ na mikroklimat ma bliskość jeziora Trzesiecko oraz dwóch kompleksów leśnych: Lasku Zachodniego na północy oraz Klasztornego Lasu na południu. Bliskie sąsiedztwo jeziora powoduje dużą wilgotność powietrza – jej średnia roczna wynosi ok. 80%, co z kolei jest przyczyną zwiększonej częstotliwości pojawiania się mgieł. Tereny zalesione wraz ich najbliższym otoczeniem charakteryzują się dobrymi warunkami termicznymi i wilgotnościowymi o mniejszych dobowych wahaniach i nieco gorszych warunkach solarnych z uwagi za zacienienie. Wiosną i jesienią drzewostan powoduje zmniejszenie częstotliwości przymrozków. Są to tereny o powietrzu wzbogaconym w tlen, ozon i olejki eteryczne podnoszące komfort bioklimatyczny.

4. Wartości kulturowe

Część analizowanego obszaru posiada zachowany historyczny układ ruralistyczny ulicówki z końca XIX w., z charakterystycznym zarysem wrzecionowatego nawisła w centrum. Charakterystyczna jest tutaj zabudowa zagrodowa, luźna. Najstarsze domy pochodzą z końca XIX w. Licznie zachowane są te z 1 połowy XX w., a wśród nich pojedyncze domy o konstrukcji ryglowej. Dominują budynki parterowe z mieszkalnym poddaszem sytuowane na froncie posesji, ustawiane kalenicowo, murowane, tynkowane i licowane cegłą. Większość z nich posiada dachy dwuspadowe z wystawkami, kryte dachówką, papą lub blachą. Pojedyncze domy dekorowane są skromnym detałem: profilowane opaski okien i drzwi, gzymsy, boniowane naroża. Budynkom mieszkalnym towarzyszy zabudowa gospodarcza z 1 połowy XX w., sytuowana na zapleczu podwórzy, murowana i tynkowana.

Innymi cennymi elementami krajobrazu kulturowego na terenie opracowania są: kapliczka Matki Boskiej Fatimskiej na zachodnim krańcu zabudowy wsi oraz krzyż w centrum zabudowy.

Ponadto w południowej części omawianego obszaru, przy ul. Spacerowej zlokalizowany jest nieczynny cmentarz ewangelicki, założony w 2 połowie XIX w., o powierzchni 0,77 ha, na planie trapezu. Ślady pochówków i pozostałości nagrobków zarośnięte są trawą. Na terenie cmentarza zachowały się liczne nagrobki z 2 połowy XIX w. i początku XX w. oraz cenny starodrzew, w tym dęby i świerki.

Na analizowanym terenie zarejestrowano również 21 stanowisk archeologicznych, na których stwierdzono pozostałości osadnicze m.in. z okresu neolitu, kultury łużyckiej i wczesnego średniowiecza. Najcenniejszym z ww. stanowisk jest otwarta osada produkcyjna z okresu wczesnośredniowiecznego zlokalizowana w lesie nad jeziorem Trzesiecko, w południowo-wschodniej części opracowania. W 1968 r. została ona wpisana do rejestru zabytków pod numerem 718.

5. Ochrona prawna zasobów przyrodniczych i walorów krajobrazowych

Południowa część opracowania znajduje się w zasięgu Obszaru Chronionego Krajobrazu „Pojezierze Drawskie”, utworzonego Uchwałą nr X/46/75 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Koszalinie z dnia 17 listopada 1975 r. (Dz. Urz. WRN w Koszalinie Nr 9/1975, poz. 49), o łącznej powierzchni 68450 ha. Jest to teren o urozmaiconej rzeźbie stanowiący część tzw. „Szwajcarii Połczyńskiej”. Dodatkowym walorem są rozległe kompleksy leśne,

malowniczy krajobraz polodowcowy z dużą ilością jezior i cieków wodnych. Żaden z tych elementów nie występuje jednak w analizowanym obszarze.

Poza ww. OChK na omawianym terenie nie występują żadne inne obszarowe formy ochrony przyrody, wymienione w art. 6 *Ustawy o ochronie przyrody*³.

Ponadto, zlokalizowane bezpośrednio za wschodnią granicą opracowania Jezioro Trzesiecko, sklasyfikowane zostało jako siedlisko przyrodnicze pn. starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne (kod siedliska 3150).

W omawianej części Szczecinka nie występują żadne grunty rolne chronione przepisami *Ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych*⁴. Na mocy tejże ustawy chronione są natomiast grunty leśne, zajmujące około 24 ha obszaru opracowania. Ze względu na fakt, że część lasów w granicach opracowania należy do ochronnych (wodochronnych), ich wartości podlegają ochronie zapisanej w *Ustawie o lasach*⁵.

Ochronie podlega także, na podstawie *Ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami*⁶, zewidencjonowane stanowiska archeologiczne, w tym w szczególności stanowisko wpisane do rejestru zabytków pod nr 718.

6. Stan, jakość i zagrożenia środowiska przyrodniczego

6.1. Stan higieny atmosfery

Najbliższe stacje pomiarowe WIOŚ zajmujące się badaniem jakości powietrza atmosferycznego, których wyniki brano pod uwagę podczas oceny powietrza w 2016 r., zlokalizowane są na terenie miasta Szczecinka przy ul. Przemysłowej (automatyczna) oraz przy ul. 1 Maja (manualna).

Zbiornicze zestawienie klasyfikacji strefy zachodniopomorskiej tj. całego województwa zachodniopomorskiego, bez aglomeracji szczecińskiej i miasta Koszalin dla poszczególnych zanieczyszczeń (SO₂, NO₂, PM10, PM2,5, Pb, C₆H₆, CO, As, Cd, Ni, BaP oraz O₃) dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych dla ochrony zdrowia, według rocznej oceny jakości powietrza za rok 2016, przedstawia tabela nr 1.

³ Ustawa z 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. 2016, poz. 1651, ze zm.)

⁴ Ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz.U. 2015 r., poz. 200 ze zm.)

⁵ Ustawa z 29 września 1991 r. o lasach (tekst jednolity: Dz.U. z 2005 r. Nr 45 poz. 435, z późn. zm.)

⁶ Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U. 2014 r. poz. 1446, ze zm.)

Tabela 1. Ocena jakości powietrza w strefie zachodniopomorskiej za 2016 r.

Powierzchnia strefy	Symbol klasy wynikowej dla poszczególnych zanieczyszczeń											
	SO ₂	NO ₂	PM _{2,5}	PM ₁₀	Pb	C ₆ H ₆	CO	As	BaP	Cd	Ni	O ₃
1179904 km ²	A	A	A	C	A	A	A	A	C	A	A	A

Źródło: „Roczna ocena jakości powietrza w woj. zachodniopomorskim za 2016 r.”, WIOŚ, 2017, Szczecin.

Jak wynika z powyższej tabeli większość badanych zanieczyszczeń zaliczono, w trójstopniowej skali: A, B, C, do klasy A, co oznacza, że poziom poszczególnych stężeń zanieczyszczeń w analizowanej strefie nie przekracza poziomu wartości docelowych. Jedynie dwa typy zanieczyszczeń tj. PM₁₀ i benzo(a)piren zakwalifikowano do klasy C.

W 2016 r. (jak również w latach poprzednich) miasto Szczecinek otrzymało klasę C ze względu na przekroczenie poziomu docelowego dla średniorocznego stężenia benzo(a)pirenu, zawartego w pyle zawieszonym PM₁₀, które wynosi 1ng/m³. Jako obszar objęty przekroczeniami wskazane zostało centrum miasta oraz tereny położone względem niego na północny-zachód i południe, o łącznej powierzchni ok. 7km², zamieszkałej przez około 28 tys. osób. Główną przyczyną przekroczeń wskazaną na etapie przeprowadzania rocznej oceny jakości powietrza była emisja powierzchniowa pochodząca z indywidualnego ogrzewania mieszkań w okresie zimowym.

Klasa C skutkuje obowiązkiem opracowania przez Marszałka Województwa programu naprawczego, mającego na celu przywrócenie standardu jakości powietrza na danym obszarze. Dla strefy zachodniopomorskiej obowiązują programy ochrony powietrza dla, ze względu na pył PM₁₀ i benzo(a)piren, przyjęte Uchwałą Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego w dniu 29 października 2013 r.

Ponadto cała strefa zachodniopomorska otrzymała klasę D2 w związku z przekroczeniem poziomu celu długoterminowego przez stężenia ozonu, określonego zarówno ze względu na ochronę zdrowia, jak i ochronę roślin. Dla stref w klasie D2 nie jest wymagane opracowanie programu ochrony powietrza. Działania wymagane w tym przypadku to ograniczenie emisji lotnych związków organicznych jako prekursorów ozonu, które to działania powinny być ujęte w wojewódzkim programie ochrony środowiska.

W analizowanej części Szczecinka na zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego wpływa głównie lokalna niska emisja, przede wszystkim w okresie grzewczym, na którą nakładają się zanieczyszczenia typu komunikacyjnego, spowodowane ruchem samochodowym. Należy jednak podkreślić, że dominujący wpływ na stan jakości powietrza mają tutaj: bezpośrednie sąsiedztwo dużego akwenu wodnego, jakim jest jezioro Trzesiecko oraz bliskość znacznych terenów otwartych zajętych przez pola uprawne, łąki oraz kompleksy

leśne – przede wszystkim Klasztorny Las i Lasek Zachodni. Z wyżej wymienionych względów stan higieny atmosfery w omawianym obszarze jest z pewnością lepszy niż w okolicznych zabudowanych obszarach miasta.

6.2. *Zagrożenie hałasem*

Głównym emitorem hałasu komunikacyjnego i wibracji na analizowanym obszarze jest droga wojewódzka nr 172, stwarzająca uciążliwości dla środowiska, a szczególnie dla zlokalizowanej wzdłuż niej zabudowy mieszkaniowej. Na ww. ulicy nie prowadzono jednak badań akustycznych, dotyczących pomiaru wielkości hałasu.

Spśród źródeł hałasu komunalnego najistotniejsze znaczenie na terenie opracowania ma hałas związany z funkcjonowaniem boiska sportowego, zlokalizowanego między ulicami: Sójczą, Kukułczą i Żurawia oraz hałas związany z zabudową usługowo-produkcyjną w rejonie ul. Radosnej.

6.3. *Zanieczyszczenie środowiska wodnego*

Biorąc pod uwagę ustalenia aktualizacji „Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry w latach 2016 – 2021”, zarówno stan chemiczny, jak również stan ilościowy JCWPd nr 26 uznany został za dobry. Należy zatem uznać, że dla ww. JCWPd został osiągnięty założony cel środowiskowy. Ponadto JCWPd nr 26 nie została zakwalifikowana do jednolitej części wód podziemnych zagrożonej nieosiągnięciem celu środowiskowego.

Występujący na analizowanym obszarze główny zbiornik wód podziemnych (GZWP nr 126), w omawianym rejonie, nie został zaliczony do obszarów objętych ochroną.

Jak już wspomniano wcześniej, przedmiotowy teren położony jest w granicach rzecznej jednolitej części wód powierzchniowych (JCWP) – „Gwda od wpływu do jeziora Wielimie do Dołgi” o kodzie RW60002518861729. Zgodnie z ustaleniami aktualizacji „Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry w latach 2016 – 2021”, ww. JCWP oceniona została jako naturalna o złym stanie, zagrożona nieosiągnięciem celu środowiskowego, jakim jest dobry stan ekologiczny i dobry stan chemiczny.

Przy południowo-wschodniej granicy opracowania zlokalizowane jest jezioro Trzesiecko, które należy do jeziornej jednolitej części wód powierzchniowych (JCWP) – „Trzesiecko” o kodzie LW10533. Zgodnie z „Planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry w latach 2016 – 2021”, ww. JCWP oceniona została jako sztuczna o złym stanie, zagrożona nieosiągnięciem celu środowiskowego, jakim jest dobry potencjał ekologiczny i dobry stan chemiczny. Obecny potencjał ekologiczny oceniony został jako

umiarkowany, co zdeterminowane zostało przez takie wskaźniki jak: O₂ nad dnem oraz indeks ESMI określający stan roślinności wodnej.

Termin osiągnięcia celów środowiskowych dla obu ww. jednolitych części wód powierzchniowych ustalono na rok 2021.

6.4. Degradacja gleb i powierzchni ziemi

Formą degradacji gruntów na analizowanym obszarze są przede wszystkim obszary zabudowane, głównie w rejonie ulic: Sójczej, Trzesieckiej, Radosnej oraz Żeglarskiej. Podczas ich budowy powierzchnia terenu została zniwelowana i utwardzona.

Znaczące źródło trwale degradujące powierzchnię ziemi stanowi dawne składowisko odpadów komunalnych zlokalizowane w południowej części opracowania, przy ul. Łowieckiej, które zostało przekształcone w składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne, o powierzchni 12 ha.

Kolejnym elementem niszczącym rzeźbę terenu oraz gleby jest cmentarz przy ul. Spacerowej, zajmujący obszar 0,86 ha.

Ponadto gleby zagrożone są również zanieczyszczeniami związanymi z gospodarką rolną tj. azotany, fosforany, środki ochrony roślin, metale ciężkie, czy nieorganiczne i organiczne cząstki.

6.5. Emitowanie promieniowania elektromagnetycznego

Na analizowanym obszarze ani w jego najbliższym otoczeniu nie występują znaczące źródła pól elektromagnetycznych, inne niż napowietrzne linie elektroenergetyczne średniego napięcia w północnej części opracowania.

Na dzisiejszy stan wiedzy, pola elektryczne i magnetyczne, na które są bezpośrednio narażone organizmy żywe stanowią czynnik o znikomej szkodliwości.

III. INFORMACJA O ZAWARTOŚCI PROJEKTU PLANU, JEGO GŁÓWNYCH CELACH I POWIĄZANIACH

1. Cele projektu planu miejscowego

Głównym celem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Trzesieka I” w Szczecinku jest aktualizacja ustaleń obowiązującego dotąd na analizowanym obszarze planu miejscowego z 2011 r. oraz jego zmiany z 2015 r.

W planie rewizji poddano m.in. typy zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej na terenach miejskich, minimalne wielkości działek budowlanych na terenach zabudowy

mieszkaniowej jednorodzinnej oraz przebieg linii zabudowy, szczególnie na obszarze między ul. Sójczą i Sowią. Przeanalizowano również zasadności kontynuacji funkcji rolniczych w kontekście zamiany kierunku polityki przestrzennej wyrażonej w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Szczecinek z 2016 r. Weryfikacji poddane zostały ponadto strefy ochrony konserwatorskiej oraz budynki o wartościach historycznych i warunki ich ochrony.

Celem analizowanego projektu planu była także regulacja linii rozgraniczających ulic Trzesieckiej oraz Turystycznej i dostosowanie ich do wydanych decyzji ZRID.

Dodatkowy cel stanowiło również powiększenie obszarów miasta objętych obowiązującymi planami miejscowymi, dlatego do opracowania włączono również teren pomiędzy ul. Sowią a wschodnią granicą planu, który wcześniej nie był objęty żadnym planem miejscowym.

2. Ustalenia projektu planu miejscowego

Struktura funkcjonalna, wskazana w projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Trzesieka I” w Szczecinku jest dość zróżnicowana. Przedmiotem ustaleń projektu planu są:

- tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej – **MN**;
- teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej lub zabudowy usługowej – **MN/U**;
- tereny zabudowy usługowej – **U** i **UO**;
- teren usług sportu i rekreacji – **US**;
- tereny zabudowy zagrodowej – **RM**;
- teren obsługi produkcji w gospodarstwie leśnym – **RU**;
- tereny rolnicze – **R**;
- tereny lasów – **ZL**;
- teren zieleni urządzonej – **ZP**;
- tereny zieleni otwartej – **ZO**;
- teren cmentarza – **ZC**;
- tereny wód powierzchniowych śródlądowych – **WS**;
- teren infrastruktury technicznej – gospodarowania odpadami – **O**;
- tereny infrastruktury technicznej – kanalizacji – **K**;
- tereny infrastruktury technicznej – elektroenergetyki – **E**;

- tereny dróg publicznych – **KD-G, KD-Z, KD-L, KD-D**;
- tereny dróg wewnętrznych – **KDW** i pieszo-rowerowych **KDWx**.

Struktura funkcjonalna, wskazana w projekcie omawianego planu miejscowego jest zróżnicowana, jednak zdecydowanie dominują tereny przeznaczone pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną (MN). Poza rejonem ul. Sójczej oraz obszarem historycznej wsi, stanowią one w większości przestrzeń obecnie niezabudowaną (pola uprawne i łąki). W zakresie parametrów i wskaźników intensywności kształtowania zabudowy, przeważają tereny dla których ustalono dla nowej zabudowy:

- powierzchnię zabudowy na poziomie: dla zabudowy wolno stojącej - 800 m², dla zabudowy bliźniaczej - 450 m², dla zabudowy szeregowej - 250 m²;
- teren biologicznie czynny, zgodnie z ustaleniami Studium - w części pomiędzy ul. Trzesiecką i Łowiecką na poziomie 50%, na terenach po północnej stronie ul. Trzesieckiej na poziomie 40%, a na obszarze Sójczego Wzgórza oraz przeznaczonym przy ul. Łowieckiej pod usługi 20%. odstępstwa od tych ustaleń, zgodnie ze Studium stanowią tereny zabudowane na których przyjęto zróżnicowane wartości;
- maksymalną wysokość zabudowy dla budynków mieszkalnych i usługowych do 12 m, natomiast dla budynków gospodarczych lub garaży do 5,5 m.

Drugą kategorię gruntów wskazanych pod zabudowę stanowią tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej lub zabudowy usługowej, dla których przewidziano:

- powierzchnię zabudowy dla zabudowy wolno stojącej - 800 m², a dla zabudowy bliźniaczej - 450 m²;
- udział powierzchni biologicznie czynnej działki budowlanej od 20% do 40%;
- maksymalną wysokość zabudowy dla budynków usługowych do 12 m, natomiast dla budynków gospodarczych lub garaży do 5,5 m.

Kolejną kategorię gruntów wskazanych pod zabudowę stanowią tereny przeznaczone na usługi (U), w tym: usługi oświaty (UO), sportu i rekreacji (US). Poza terenami (25U, 26U, 67U), które są już prawie w całości zagospodarowane, są to grunty niezabudowane, zajęte przez użytki rolne. W zakresie parametrów i wskaźników intensywności kształtowania zabudowy, wprowadzono następujące ustalenia:

- powierzchnię zabudowy na terenach U: od 40 do 60% powierzchni działki budowlanej, na terenach US od 5 do 15% a na terenie UO - 40% działki budowlanej,

- powierzchnię biologicznie czynną: od 20 do 50% na terenach U, nie mniejszej niż 40% działki budowlanej na terenie 4UO oraz od 50 do 60% na terenach US,
- maksymalną wysokość zabudowy na terenach U do 10 m.

Kolejną grupę stanowią tereny rolnicze (R) oraz związane z nimi tereny zabudowy zagrodowej (RM). Dla tych drugich ustalono powierzchnię zabudowy nie większą niż 40%, teren biologicznie czynny nie mniejszy niż 50% i maksymalną wysokość do 12 m. Dodatkowo, ze względu na ich położenie w obszarze chronionego krajobrazu w ramach siedliska dopuszczono usługi agroturystyczne.

Na terenach rolniczych przeznaczonych pod uprawy rolnicze, ogrodnicze lub sadownicze, ustalono zachowanie istniejącego użytkowania terenu z zakazem lokalizacji budynków, dopuszczając jednocześnie ich zalesienie.

W projekcie planu wyznaczono ponadto cztery kategorie terenów zieleni. Należą do nich: istniejący cmentarz (64ZC), grunty leśne (ZL) i tereny zieleni otwartej (ZO) oraz teren przeznaczony pod zieleń urządzoną (ZP). Tereny zieleni otwartej chronią najcenniejsze obszary łąkowe, dlatego ustalono na nich zachowanie istniejącego sposobu zagospodarowania i użytkowania terenu, zakazując jednocześnie lokalizacji budynków. Na terenach ZP dopuszczono lokalizację budynku higieniczno-sanitarnego o powierzchni zabudowy do 20 m², wysokości do 5 m natomiast maksymalna wysokość obiektów sportowo-reakcyjnych do 10 m. Powierzchnia biologicznie czynna nie może być na nich mniejsza niż 55%.

Ponadto projekt planu zachowuje teren obsługi produkcji w gospodarstwie leśnym (61RU), na którym ustala powierzchnię zabudowy do 500 m², wysokość zabudowy do 12 m i powierzchnię biologicznie czynną nie mniejszą niż 80%. Zachowano również tereny wód powierzchniowych śródlądowych (tereny WS) oraz składowisko odpadów na terenie 73O.

Pozostały obszar przeznaczono na teren komunikacji, w postaci dróg publicznych klasy: głównej, zbiorczej, lokalnej i dojazdowej oraz dróg wewnętrznych, a także tereny infrastruktury technicznej w postaci przepompowni (tereny K) i trafostacji (tereny E). W nieutwardzonych fragmentach dróg dopuszczono lokalizację zieleni urządzonej, w tym drzew.

Należy stwierdzić, że wprowadzone funkcje w większości nie kolidują z dotychczasowym zagospodarowaniem tego terenu oraz charakterem terenów bezpośrednio z nim sąsiadujących.

3. Powiązanie ustaleń projektu planu miejscowego z innymi dokumentami

Stosownie do *Ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym*, zapisy projektu planu miejscowego (część tekstowa i graficzna) muszą być zgodne z zapisami studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, a rada gminy uchwała plan miejscowy dopiero po stwierdzeniu jego zgodności ze studium. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy sporządza się w celu określenia polityki przestrzennej gminy, w tym lokalnych zasad zagospodarowania przestrzennego.

Projekt planu zachowuje, zapisane w „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Szczecinek”, przeważające podstawowe funkcje analizowanego obszaru, jako tereny wskazane do dominacji zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z usługami towarzyszącymi i zielenią towarzyszącą, teren wskazany do dominacji zabudowy usługowej, tereny otwarte i nieurbanizowane, cmentarz, lasy oraz składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne.

Ponadto projekt planu miejscowego „Trzesieka I” w Szczecinku, ze względu na fakt częściowego położenia w obszarze chronionego krajobrazu „Pojezierze Drawskie” musi być zgodny z aktami prawnymi powołującymi tenże obszar. Biorąc to pod uwagę, należy stwierdzić, że ustalenia projektu planu nie naruszają wytycznych ustalonych w Uchwale Nr XXXII/375/09 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 15 września 2009 r. w sprawie obszarów chronionego krajobrazu, uzupełnionymi w Uchwale Nr XXXIV/408/09 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 22 grudnia 2009 r. w sprawie zmiany uchwały w sprawie obszarów chronionego krajobrazu.

W „Programie ochrony powietrza dla strefy powiat szczecinecki, w której został przekroczony poziom docelowy benzo(a)pirenu w powietrzu”⁷ zawarte zostały wskazania podstawowych kierunków działań, zmierzających do przywracania poziomów docelowych benzo(a)pirenu. Jednym z podstawowych kierunków ww. działań jest uwzględnianie w przygotowywanych planach miejscowych zapisów wpływających na jakość powietrza. Po przeanalizowaniu zapisów miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Trzesieka I” w Szczecinku należy stwierdzić, że spełnia on wymogi ustalone w ww. programie ochrony powietrza.

Podczas opracowywania projektu planu „Trzesieka I” w Szczecinku wykorzystano również wytyczne zawarte „Waloryzacji przyrodniczej gminy Szczecinek”, sporządzonej

w celu ochrony środowiska przyrodniczego gminy Szczecinek, do której przed 2010 r. należała większość omawianego obszaru.

4. Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji ustaleń projektu planu miejscowego

Na prawie całym analizowanym obszarze, zasady kształtowania polityki przestrzennej i sposobu postępowania w sprawach przeznaczania terenów na określone cele oraz ustalania zasad ich zagospodarowania i zabudowy, a także wyposażenia w sieci infrastruktury technicznej, ustalają obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego: „Trzesieka I” w Szczecinku (uchwała Nr XXXVI/279/01 Rady Miasta Szczecinek z dnia 30 października 2001 r.) oraz w niewielkim zakresie mpzp „Trzesieka II” w Szczecinku (uchwała Nr VIII/62/2015 z 30 kwietnia 2015 r.). Ww. plany gwarantują wystarczającą kontrolę nad procesami inwestycyjnymi na analizowanym obszarze. Nie przewiduje się zatem, aby brak realizacji ustaleń sporządzanego projektu planu miejscowego „Trzesieka I” w Szczecinku wywołał niekorzystne zmiany stanu środowiska przyrodniczego na omawianym obszarze ani w jego najbliższym otoczeniu. Można wręcz przypuszczać, że w przypadku braku realizacji ustaleń analizowanego projektu planu doszłoby do rozwoju kolejnych inwestycji budowlanych.

Jedynie niewielki, około 6 ha obszar pomiędzy ul. Sowią a wschodnią granicą opracowania nie jest objęty żadnym obowiązującym planem miejscowym, jednak został on już całkowicie rozparcelowany na działki budowlane. Zostały tam również wydzielone drogi dojazdowe. Na większość działek zostały wydane decyzje o warunkach zabudowy na budynki mieszkaniowe jednorodzinne wolno stojące i bliźniacze. Zatem również w tym przypadku brak realizacji ustaleń planu miejscowego nie spowoduje żadnych istotnych zmian stanu środowiska w tym rejonie.

IV. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTU PLANU MIEJSCOWEGO

Kluczowym problemem ochrony środowiska na obszarze planu jest kolizja między koniecznością ochrony walorów przyrodniczych omawianego obszaru – flory, fauny, powierzchni ziemi, zasobów wodnych – a presją turystyczną i budowlaną, szczególnie na południe od ul. Trzesieckiej.

⁷ Uchwała Nr XXVIII/388/13 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 29 października 2013 r. w sprawie określenia programu ochrony powietrza oraz planu działań krótkoterminowych dla strefy zachodniopomorskiej

Obszar planu miejscowego jest ważnym elementem systemu zieleni miasta Szczecinek. Stanowi jednocześnie bardzo atrakcyjny przyrodniczo i krajobrazowo teren, który ze względu na swoją stosunkowo dużą dostępność oraz niewielką odległość od centrum miasta może być intensywnie wykorzystywany rekreacyjnie oraz podlega presji budowlanej.

Presja budowlana i turystyczna przyczynia się do wyraźnych przekształceń poszczególnych komponentów przyrodniczych, zwłaszcza w otoczeniu jeziora Trzesiecko. Funkcjonowanie zabudowy mieszkaniowej i usługowej, przy jednoczesnym braku docelowych rozwiązań w zakresie gospodarki wodno-ściekowej, rodzi realne zagrożenie zanieczyszczenia gruntu i wód zarówno powierzchniowych i podziemnych ściekami bytowymi oraz ściekami opadowymi i roztopowymi.

Innym problemem środowiskowym analizowanego fragmentu miasta Szczecinek jest lokalizacja składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w granicach obszaru chronionego krajobrazu „Pojezierze Drawskie”. Należy dążyć do jak najszybszego zamknięcia składowiska oraz rekultywacji zdegradowanego terenu po nim.

V. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM I KRAJOWYM

Akcesja Polski do Unii Europejskiej nałożyła na Polskę nowe obowiązki, wynikające z konieczności dostosowania prawa polskiego do regulacji unijnych. Ochrona środowiska wraz z Traktatem z Maastricht (1991) włączona została przez Wspólnoty Europejskie do spisu ich stałych zadań, dla których określono cele działań zapobiegawczych i regulujących. Obecnie prawo Unii Europejskiej regulujące ochronę środowiska liczy sobie kilkaset aktów prawnych, obejmujących dyrektywy, rozporządzenia, decyzje i zalecenia.

Do dokumentów rangi międzynarodowej (wspólnotowej), formułujących cele ochrony środowiska, istotne z punktu widzenia projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Trzesieka I” w Szczecinku, zaliczyć można:

- Dyrektywę Rady z dnia 21 maja 1991 r. *dotycząca oczyszczania ścieków komunalnych* (91/271/EWG), nakładającą na Państwa Członkowskie wymóg wyposażenia aglomeracji w systemy zbierania ścieków komunalnych – realizowany w projekcie planu poprzez nakaz docelowego odprowadzania ścieków bytowych lub przemysłowych do sieci kanalizacji sanitarnej i zakaz lokalizacji przydomowych oczyszczalni ścieków (do czasu realizacji sieci kanalizacji sanitarnej, dopuszczono jednak tymczasowe odprowadzenie ścieków komunalnych do zbiorników bezodpływowych na ścieki);

- Dyrektywę Rady z dnia 27 września 1996 r. w sprawie oceny i zarządzania jakością otaczającego powietrza (96/62/WE), nakładającą na Państwa Członkowskie obowiązek utrzymania jakości powietrza tam, gdzie jest ona dobra, oraz jej poprawie w pozostałych przypadkach, realizowany w projekcie planu poprzez ustalenie zaopatrzenia w ciepło z sieci ciepłowniczej lub gazowej, z dopuszczeniem lokalnych źródeł ciepła bezpiecznych ekologicznie, tj. zapewniających wysoki stopień czystości emisji spalin oraz zaopatrzenie w ciepło energią pozyskiwaną ze źródeł odnawialnych.

Na szczeblu krajowym cele ochrony środowiska ustanawia strategiczny dokument rządowy – „II Polityka Ekologiczna Państwa”. Dokument ten respektuje zapisy Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z 1997 r., mówiące o konieczności zapewnienia przez Rzeczpospolitą Polską ochrony środowiska kierując się zasadą zrównoważonego rozwoju oraz konieczności zapewnienia przez władze publiczne bezpieczeństwa ekologicznego współczesnemu i przyszłym pokoleniom.

II Polityka Ekologiczna Państwa mówi, że wiodącą zasadą polityki ekologicznej państwa jest zasada zrównoważonego rozwoju, ustanowiona w ramach Konferencji Narodów Zjednoczonych w Rio de Janeiro w 1992 r. Podstawowym założeniem zrównoważonego rozwoju jest takie prowadzenie polityki i działań w poszczególnych sektorach gospodarki i życia społecznego, aby zachować zasoby i walory środowiska w stanie zapewniającym trwałe, nie doznające uszczerbku, możliwości korzystania z nich zarówno przez obecne jak i przyszłe pokolenia, przy jednoczesnym zachowaniu trwałości funkcjonowania procesów przyrodniczych oraz naturalnej różnorodności biologicznej na poziomie krajobrazowym, ekosystemowym, gatunkowym i genowym. Istotą zrównoważonego rozwoju jest równorzędne traktowanie racji społecznych, ekonomicznych i ekologicznych, co oznacza konieczność integrowania zagadnień ochrony środowiska z polityką w poszczególnych dziedzinach gospodarki.

Cele szczegółowe polityki ekologicznej państwa ujęto w dwóch grupach: w sferze racjonalnego użytkowania zasobów naturalnych i w zakresie jakości środowiska. Wśród nich, w kontekście zakresu ustaleń projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Trzesieka I” w Szczecinku, wymienić należy:

- racjonalizację użytkowania wody, jakość wód, realizowany w projekcie planu poprzez zapisy ustalające zasady prowadzenia gospodarki wodno-ściekowej: nakaz zaopatrzenia w wodę pitną z sieci wodociągowej, nakaz docelowego odprowadzania ścieków bytowych lub przemysłowych do sieci kanalizacji sanitarnej i zakaz lokalizacji przydomowych oczyszczalni ścieków, ustalenie zagospodarowania wód

opadowych i roztopowych w granicach działki z dopuszczeniem odprowadzenia do sieci kanalizacji deszczowej oraz odprowadzanie tych wód z utwardzonych powierzchni dróg, parkingów: powierzchniowo, na pobocza i skarpy nasypu, do rowów przydrożnych, zbiorników retencyjnych lub do kanalizacji deszczowej, po ich wcześniejszym podczyszczeniu oraz zakaz odprowadzania nieoczyszczonych ścieków deszczowych do wód powierzchniowych i do gruntu;

- jakość powietrza, zmiany klimatu, realizowany w projekcie planu poprzez zapisy ustalające zaopatrzenie w ciepło z sieci ciepłowniczej lub gazowej, z dopuszczeniem lokalnych źródeł ciepła bezpiecznych ekologicznie, tj. zapewniających wysoki stopień czystości emisji spalin oraz dopuszczenie zaopatrzenia w ciepło energią pozyskiwaną ze źródeł odnawialnych; ponadto dopuszczono wymianę istniejących źródeł ciepła w postaci niskowydajnych i nieekologicznych kotłów węglowych centralnego ogrzewania na nowe ekologiczne i wysokosprawne źródła ciepła na paliwo stałe, stosujące technologię zapewniającą minimalne wskaźniki emisji gazów i pyłów;
- różnorodność biologiczną i krajobrazową, realizowany w projekcie planu poprzez zapisy ustalające: zagospodarowanie roślinnością wszystkich nieutwardzonych fragmentów terenów, minimalne powierzchnie biologicznie czynne na terenach pod zabudowę, zakaz wycinania zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, trzcinowisk oraz nadwodnych szuwarów oraz poprzez wyznaczenie terenów o funkcji lasów (ZL), terenów zieleni otwartej (ZO), terenów zieleni urządzonej (ZP) oraz terenów wód powierzchniowych śródlądowych (WS).

Innym dokumentem o charakterze strategicznym, przenoszącym założenia i cele zawarte w dyrektywie unijnej tzw. Ramowej Dyrektywie Wodnej⁸ jest „Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry”, którego aktualizacja na lata 2016 – 2021 przyjęta została rozporządzeniem Rady Ministrów w dniu 18 października 2016 r. Nadrzędnym celem tej dyrektywy jest osiągnięcie dobrego stanu wód powierzchniowych tj. dobrego stanu chemicznego oraz odpowiednio – dobrego stanu ekologicznego w przypadku naturalnych jednolitych części wód lub dobrego potencjału ekologicznego w przypadku sztucznych lub silnie zmienionych jednolitych części wód. Cele środowiskowe dla wód powierzchniowych zostały oparte głównie na wartościach granicznych poszczególnych wskaźnikach fizykochemicznych, biologicznych i hydromorfologicznych. Przy ustalaniu celów

⁸ Dyrektywa 2000/60/WE Parlamenty Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej(Dz. Urz. WE L 327 z 22 grudnia 2000 r.)

środowiskowych JCWP brano pod uwagę aktualny ich stan, w związku z wymaganym zgodnie z Ramową Dyrektywą Wodną warunkiem nie pogarszania ich stanu.

W przypadku ocenianego projektu planu, należy odnieść się przede wszystkim do jednolitej części wód podziemnych (JCWPd nr 26) oraz jeziornej jednolitej części wód powierzchniowych – jezioro Trzesiecko. Dla wód podziemnych Ramowa Dyrektywa Wodna przewiduje następujące główne cele środowiskowe: zapobieganie dopływowi lub ograniczenia dopływu zanieczyszczeń do wód podziemnych, zapobieganie pogarszaniu się stanu wszystkich części wód podziemnych, zapewnienie równowagi między poborem a zasilaniem wód podziemnych oraz wdrożenie działań niezbędnych dla odwrócenia znaczącego i utrzymującego się rosnącego trendu stężenia każdego zanieczyszczenia powstałego wskutek działalności człowieka.

Dla spełnienia wymogu nie pogarszania stanu części wód, dla części wód będących w co najmniej dobrym stanie chemicznym i ilościowym, celem środowiskowym będzie utrzymanie tego stanu.

Projekt planu zawiera szereg ustaleń w zakresie ochrony wód, które mają na celu zapobiegać przedostawaniu się zanieczyszczeń do środowiska wodno-gruntowego. Są to ustalenia dotyczące: zaopatrzenia w wodę pitną z sieci wodociągowej, nakaz docelowego odprowadzania ścieków bytowych lub przemysłowych do sieci kanalizacji sanitarnej i zakaz lokalizacji przydomowych oczyszczalni ścieków, ustalenie odprowadzania wód opadowych i roztopowych z utwardzonych powierzchni dróg, parkingów: powierzchniowo, do rowów przydrożnych, zbiorników retencyjnych lub do kanalizacji deszczowej, po ich wcześniejszym podczyszczeniu, dopuszczenie lokalizacji zbiorników retencyjnych oraz zakaz odprowadzania nieoczyszczonych ścieków deszczowych do wód powierzchniowych i do gruntu. Na podstawie powyższego stwierdza się, że realizacja ustaleń zawartych w projekcie planu nie przyczyni się do nieosiągnięcia celów środowiskowych zawartych w „Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry”.

Ostatnim dokumentem strategicznym analizowanym w niniejszej prognozie jest „Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030” (SPA2020), który określa warunki stabilnego rozwoju społeczno-gospodarczego w obliczu ryzyk, jakie niosą ze sobą zmiany klimatyczne. Przewidziano w nim także rozwiązania wykorzystujące pozytywny wpływ, jaki działania te mogą wywierać nie tylko na stan środowiska, ale również na wzrost gospodarczy. Główne cele formułowane na poziomie UE to: wzmocnienie bazy dowodowej z zakresu zmian klimatu, wprowadzenie adaptacji do kluczowych polityk UE, jej finansowanie oraz wymiana

wiedzy i dobrych praktyk. Strategia wpisuje się w działania unijnej strategii adaptacji do zmian klimatu, której celem jest poprawa „odporności” państw na zmiany klimatu, ze szczególnym uwzględnieniem lepszego przygotowania do ekstremalnych zjawisk klimatycznych i pogodowych oraz redukcji kosztów z tym związanych.

W dokumencie uwzględniono i przeanalizowano obecne i oczekiwane zmiany klimatu, w tym scenariusze zmian klimatu dla Polski do roku 2030. Wykazały one, że największe zagrożenie dla gospodarki i społeczeństwa będą stanowiły ekstremalne zjawiska pogodowe, takie jak deszcze nawalne, powodzie, podtopienia, osunięcia ziemi, fale upałów, susze, huragany, osuwiska itp. Zjawiska te będą występowały prawdopodobnie z coraz większą częstotliwością i natężeniem, obejmując coraz większe obszary kraju.

W projekcie planu uwzględniono zalecenia zawarte w „Strategicznym planie adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030” przede wszystkim poprzez nakaz zaopatrzenia w ciepło z sieci ciepłowniczej lub gazowej, z dopuszczeniem lokalnych źródeł ciepła bezpiecznych ekologicznie, tj. zapewniających wysoki stopień czystości emisji spalin oraz dopuszczenie zaopatrzenia w ciepło energią pozyskiwaną ze źródeł odnawialnych. W projekcie planu wprowadzono również dopuszczenie wymiany istniejących źródeł ciepła w postaci niskowydajnych i nieekologicznych kotłów węglowych centralnego ogrzewania na nowe ekologiczne i wysokosprawne źródła ciepła na paliwo stałe, stosujące technologię zapewniającą minimalne wskaźniki emisji gazów i pyłów.

VI. PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIE USTALEŃ PROJEKTU MPZP NA POSZCZEGÓLNE KOMPONENTY ŚRODOWISKA

1. Wpływ na klimat lokalny i zanieczyszczenie powietrza

Ze względu na funkcje ustalone w analizowanym projekcie planu miejscowego (przewaga niskiej – do 12 m wysokości zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej), charakter zabudowy oraz wskaźniki zagospodarowania terenu, realizacja ustaleń planu nie powinna wpłynąć w znaczący sposób na zmianę warunków klimatu lokalnego. Wprowadzenie nowej zabudowy kubaturowej może przyczynić się wprawdzie do pewnych zmian w kształtowaniu się warunków termiczno-wilgotnościowych analizowanego terenu. Przejawem tych przemian może być zwiększenie deficytu wilgoci i tlenu w powietrzu, a także, poprzez wprowadzenie nowych barier w postaci budynków lub budowli, pogorszenie warunków nawietrzania i przewietrzania omawianego obszaru. Jednak warunki termiczno-wilgotnościowe będą

kształtowane przez bezpośrednie sąsiedztwo: dużego akwenu, jakim jest jezioro Trzesiecko dużych kompleksów leśnych (m.in. Klasztorny Las, Lasek Zachodni) oraz terenów otwartych uprawianych rolniczo oraz łąk.

Na etapie realizacji źródłem zanieczyszczeń powietrza mogą być silniki urządzeń budowlanych, sprzętów oraz samochodów transportowych spalających głównie olej napędowy, a także prace spawalnicze. Ponadto emisja zanieczyszczeń będzie również spowodowana samym procesem budowlanym i związanymi z nim składowiskami piasku, wapna, cementu. Należy zatem zwrócić szczególną uwagę na czasowe zabezpieczenia takich miejsc i systematyczne ich sprzątanie. Ww. emisja zanieczyszczeń będzie miała jednak charakter emisji o niedużym zasięgu oraz występować będzie okresowo z różnym natężeniem w sposób przemijający. Ponadto należy przyjąć, że prace nad budową, rozbudową lub modernizacją będą prowadzone etapowo, co znacznie zmniejszy oddziaływanie na jakość powietrza atmosferycznego omawianego obszaru.

Eksploatacja nowej zabudowy mieszkaniowej lub usługowej nie powinna pogorszyć jakości powietrza na obszarze opracowania. Służyć temu mają zapisy ograniczające wpływ emisji z instalacji grzewczych zlokalizowanych w budynkach. W tym celu ustalono zaopatrzenie w ciepło z sieci ciepłowniczej lub gazowej, z dopuszczeniem stosowania w celach grzewczych lokalnych źródeł ciepła bezpiecznych ekologicznie, tj. zapewniających wysoki stopień czystości emisji spalin oraz zaopatrzenia w ciepło energią pozyskiwaną ze źródeł odnawialnych. Nakazano również stosowanie w celach grzewczych technologii zapewniającej obniżenie emisji benzo(a)piranu oraz pyłu PM10. Ww. ustalenia pozwolą na zminimalizowanie ilości zanieczyszczeń gazowych, a w szczególności pyłowych, emitowanych w wyniku spalania paliw w instalacjach grzewczych, szczególnie w porównaniu do sytuacji, w której stosowane byłyby paliwa stałe (głównie węgiel).

Pomyślano również o budynkach, w których w chwili obecnej istnieją przestarzałe, szkodzące środowisku, kotły węglowe, dopuszczając w nich wymianę istniejących źródeł ciepła w postaci niskowydajnych i nieekologicznych kotłów węglowych centralnego ogrzewania na nowe ekologiczne i wysokosprawne źródła ciepła na paliwo stałe, stosujące technologię zapewniającą minimalne wskaźniki emisji gazów i pyłów.

Ponadto zgodnie z *Uchwałą Nr XXVIII/388/13 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 29 października 2013 r. w sprawie określenia programu ochrony powietrza oraz planu działań krótkoterminowych dla strefy zachodniopomorskiej*, w projekcie planu zakazano likwidacji sieci ciepłych i przyłączy ciepłych oraz zmiany ogrzewania zbiorowego z sieci ciepłej na ogrzewanie indywidualne, co ma nie dopuścić do powstawania

na terenach zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej – nowych, zagrażających jakości powietrza indywidualnych źródeł ciepła.

Jednocześnie należy zaznaczyć, że w wyniku wprowadzenia zabudowy na części terenów użytkowanych dotychczas rolniczo, wyeliminowana zostanie emisja zanieczyszczeń gazowych i pyłowych, powstających na skutek przeprowadzania zabiegów agrotechnicznych oraz innych prac, prowadzonych szczególnie intensywnie w okresie wegetacji roślin. Stosowane w rolnictwie maszyny są często przestarzałe i nie spełniają norm emisji, a ilość emitowanych przez nie substancji może czasowo i lokalnie wpływać na pogorszenie jakości powietrza.

Źródłem lokalnego zanieczyszczenia powietrza będą również spaliny pochodzące z ruchu samochodowego na, w zdecydowanej większości, istniejących drogach. Szczególne zagrożenia dla jakości powietrza może powodować ruch samochodowy na nowym odcinku drogi wojewódzkiej nr 172, zwłaszcza w kontekście poszerzenia terenów zabudowy mieszkaniowej, w jej bezpośrednim sąsiedztwie (tereny 20MN, 22MN). Jednocześnie należy tutaj zaznaczyć, że zrealizowany, nowy odcinek drogi publicznej klasy głównej (obwodnicy) ma korzystny wpływ na zmniejszenie lokalnych stężeń zanieczyszczeń powietrza na terenach zabudowy dawnej wsi Trzesieka położonych wzdłuż ul. Trzesieckiej, gdyż główny potoku pojazdów przeniesiony został na nową obwodnicę.

Projekt planu nie zakłada powstania nowych tras komunikacyjnych, które mogłyby w sposób znaczący wpłynąć na pogorszenie jakości powietrza atmosferycznego. Przewidywany wzrost natężenia ruchu na istniejących i projektowanych drogach dojazdowych i lokalnych związany będzie głównie z dojazdem do własnych posesji lub obsługą obiektów usługowych. Związana z tym emisja gazów i pyłów jest trudna do określenia.

Ochronie przed nadmiernym wzrostem emisji substancji do powietrza służy również wprowadzony na większości terenów zakaz lokalizacji przedsięwzięć, które mogą zawsze lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, za wyjątkiem inwestycji celu publicznego. Zapobiegnie to możliwości lokalizacji obiektów, w obrębie których mogłyby znajdować się instalacje emitujące znaczne ilości zanieczyszczeń gazowych i pyłowych, wpływających negatywnie na lokalną jakość powietrza atmosferycznego, a co za tym idzie mogących spowodować wypieranie różnych gatunków przedstawicieli tutejszej flory i fauny, wrażliwych na zanieczyszczenia powietrza.

Poszczególne zapisy planu odnoszące się m.in. do konieczności zachowania odpowiednich powierzchni biologicznie czynnych, ograniczenia powierzchni zabudowy, obowiązku zagospodarowania zielenią wszystkich fragmentów terenów wolnych od

utwardzenia, zachowania terenów leśnych oraz dopuszczenia wykonania nowych zalesień na gruntach rolnych, powinny skutecznie ograniczyć ewentualne negatywne oddziaływanie na jakość powietrza.

2. Emitowanie hałasu

Źródłem hałasu na analizowanym terenie będzie przede wszystkim ruch komunikacyjny w obrębie nowej i istniejącej zabudowy mieszkaniowo-usługowej oraz usługowej, a także nowe i istniejące drogi dojazdowe, lokalne, zbiorcze, umożliwiające obsługę terenów przewidzianych pod inwestycje. Z tego względu plan dopuszcza stosowanie rozwiązań technicznych, technologicznych i organizacyjnych, umożliwiających obniżenie poziomu hałasu komunikacyjnego. Wspomniane drogi lokalne i zbiorcze są szlakami już istniejącymi, dla których dopuszczono możliwość przebudowy i rozbudowy, w ramach linii rozgraniczających ustalonych na rysunku planu. Szlaki nowo projektowane stanowić będą jedynie drogi klasy dojazdowej oraz drogi wewnętrzne, charakteryzujące się niewielkim natężeniem ruchu.

Największym źródłem hałasu komunikacyjnego w analizowanym rejonie jest bez wątpienia droga wojewódzka nr 172 (droga klasy głównej, oznaczona symbolami 1KD-G i 35KD-G), która stanowi przede wszystkim szlak tranzytowy o większym niż pozostałe drogi natężeniu ruchu pojazdów zarówno osobowych, jak i ciężkich. Należy tu podkreślić, że nowy przebieg tej drogi, na odcinku oznaczonym symbolem 1KD-G, stanowi małą obwodnicę, która pozwoliła na odciążenie biegnącej przez tereny zabudowy mieszkaniowej ul. Trzesieckiej i spowodowała przesunięcie największego potoku pojazdów na tereny nie dotąd nie wymagające ochrony akustycznej. Najbardziej narażone na hałas komunikacyjny związany z funkcjonowaniem ww. drogi wojewódzkiej będą tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (w szczególności pierwsza linia zabudowy) zaplanowane wzdłuż niej tj. tereny 2MN, 4MN, 24MN, 79MN, 80MN, 81MN, 82MN, 88MN, 92MN, 93MN, 94MN. W przypadku wystąpienia na ww. terenach przekroczeń dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku, niezbędne będzie zastosowanie rozwiązań technicznych, technologicznych lub organizacyjnych, umożliwiających obniżenie poziomu hałasu komunikacyjnego, co dopuszczone zostało ustaleniami planu.

Na kształtowanie lokalnego klimatu akustycznego w sposób znaczący nie wpłynie zwiększenie areалу zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, jak i zabudowy mieszkaniowo-usługowej. Hałas generowany na skutek użytkowania tych obiektów nie powinien być

szczególnie uciążliwy i nie powinien osiągnąć poziomów przekraczających dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku.

Komfort akustyczny na obszarze opracowania ulegnie pogorszeniu przede wszystkim w fazie realizacji zabudowy i związany będzie z pracami budowlanymi oraz ruchem samochodowym. Źródłem hałasu we wspomnianych powyżej przypadkach będą głównie roboty budowlane prowadzone przy użyciu ciężkich maszyn napędzanych silnikami spalinowymi, których eksploatacja wiąże się z emisją hałasu. Sytuacja ta będzie miała jedynie miejsce do czasu realizacji inwestycji i obejmie swym zasięgiem tereny, na których zostanie zlokalizowana. Hałas będzie miał zatem charakter okresowy i przekroczenia dopuszczalnych norm z nim związane ustaną wraz z zakończeniem prac.

Powstanie obiektów usługowych na terenach U, a szczególności na 69U, może wiązać się z lokalizacją nowych źródeł hałasu. Brak szczegółowych informacji dotyczących rodzaju i charakterystyki instalacji, które będą źródłem emisji, uniemożliwia określenie dokładnego poziomu hałasu emitowanego przez nowe urządzenia i obiekty zlokalizowane na tych terenach, na których zapisy planu dopuszczają lokalizację obiektów usługowych. Mając to na uwadze, projekt planu wprowadza dla źródeł hałasu związanych z zabudową usługową obowiązek ograniczenia emisji hałasu w środowisku do wartości dopuszczalnych, na granicach terenów z zabudową wymagającą komfortu akustycznego w środowisku, zgodnie z przepisami odrębnymi. Potencjalnym źródłem hałasu będą także ewentualne dostawcze samochody ciężarowe oraz prace związane z ich załadunkiem i wyładunkiem.

Zgodnie z art. 114 ust. 1 *Ustawy Prawo ochrony środowiska*, przy sporządzaniu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, różnicując tereny o różnych funkcjach lub różnych zasadach zagospodarowania, wskazuje się tereny należące do poszczególnych rodzajów terenów, wymienionych w art. 113 ust. 2 ww. ustawy, dla których ustalone zostały dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku, określone w *Rozporządzeniu Ministra Środowiska w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku*⁹. W projekcie analizowanego planu miejscowego wyznaczono aż 5 kategorii terenów o zdefiniowanym komforcie akustycznym. Należy do nich:

- tereny MN, dla których ustalono zapewnienie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku jak dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej;
- teren mieszany MN/U, dla którego ustalono zapewnienie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku jak dla terenów mieszkaniowo-usługowych;

- teren UO, dla którego ustalono zapewnienie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku jak dla terenów związanych ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży;
- teren RM, dla którego ustalono zapewnienie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku jak dla terenów zabudowy zagrodowej;
- tereny US, dla których ustalono zapewnienie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku jak dla terenów rekreacyjno-wypoczynkowych.

Ponadto, ze względu na dopuszczenie na części terenów lokalizacji usług, bez precyzowania ich rodzaju, w projekcie planu ustalono również: w przypadku lokalizacji: szkół, przedszkoli lub żłobków zapewnienie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku jak dla terenów zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży, w przypadku lokalizacji: obiektów zamieszkania zbiorowego, jak dla terenów zabudowy zamieszkania zbiorowego, w przypadku lokalizacji szpitali jak dla terenów szpitali w miastach, a w przypadku domów opieki społecznej, jak dla terenów domów opieki społecznej.

Uważa się, że ustalenia planu w zakresie ochrony przed hałasem powinny optymalnie zabezpieczyć tereny wymagające komfortu akustycznego przed jego utratą.

3. Oddziaływanie na krajobraz

Poza obszarem dawnej wsi Trzesieka, Sójczym Wzgórzem oraz kilkoma enklawami zabudowy w rejonie jeziora Trzesiecko i w rejonie ul Cichej, projektowane w planie zainwestowanie znacząco wpłynie na zmianę krajobrazu i fizjonomii omawianego obszaru. Realizacja ustaleń planu spowoduje zmianę krajobrazu otwartego w krajobraz zamknięty, przekształcony antropogenicznie. Wprowadzona zostanie zabudowa mieszkaniowa i usługowa w terenie otwartym, zajęтым obecnie przez odłogowane pola uprawne lub łąki. Aby zmniejszyć skalę tego zjawiska wprowadzono szereg ustaleń, obejmujących m.in. ograniczenie powierzchni zabudowy, określenie minimalnej powierzchni nowo wydzielanych działek, ustalenie minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej oraz ograniczenie dopuszczalnej wysokości zabudowy do 12 m, co pozwoli na zachowanie na większości terenów ekstensywnego charakteru zabudowy.

Nowa zabudowa może wpłynąć szczególnie niekorzystnie na odbiór terenów położonych w południowej części opracowania, w zasięgu obszaru chronionego krajobrazu „Pojezierze Drawskie”. Należy tu jednak jednoznacznie podkreślić, że obecnie sporządzany

⁹ Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz.U. z 2014 r., poz. 112)

projekt planu na terenach zlokalizowanych w ww. OChK jest kontynuacją obowiązującego tutaj dotąd planu miejscowego z 2011 r. i zdecydowanie zmniejsza dopuszczalną powierzchnię zabudowy (z 50% do 30%), zwiększa minimalną powierzchnie biologicznie czynną (z 30% do 50%), a przede wszystkim zmienia część funkcji terenu na zdecydowanie mniej agresywne dla środowiska tj. z zabudowy usługowo-produkcyjnej na usługową oraz z zabudowy usługowo-produkcyjnej na mieszkaniową jednorodzinną, w stosunku do obowiązującego na tym terenie do dnia 1 stycznia 2010 r. miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Szczecinek.

Poza ustaleniami, dotyczącymi zasad zagospodarowania zieleni, w celu prawidłowego kształtowania i zachowania ładu przestrzennego w omawianym rejonie projekt planu wprowadza następujące zasady:

- lokalizację budynków z uwzględnieniem linii zabudowy wyznaczonych na rysunku planu,
- kolorystykę ścian zewnętrznych budynków składającą się ze zharmonizowanych względem siebie kolorów: białego, szarego, pastelowych,
- krycie dachów budynków o kącie nachylenia połaci dachowej większym niż 25°, dachówką lub materiałem dachówko podobnym w kolorze z palety czerwonej,
- zakaz lokalizacji tymczasowych obiektów handlowo-usługowych,
- zakaz stosowania materiałów wykończeniowych ścian z tworzyw sztucznych, tłuczonego szkła lub tłuczonej ceramiki.

Niewątpliwą zaletą projektu planu jest zachowanie w południowej i północno-wschodniej części opracowania znacznego udziału terenów zieleni (tereny ZL, ZO, R, ZP), co sprzyja również zachowaniu walorów krajobrazowych całego obszaru, który tworzony jest przez mozaikę terenów leśnych, terenów otwartych, porośniętych naturalną roślinnością oraz terenów łąk, gdzie występuje bogactwo przedstawicieli flory i fauny. Na większości terenów o wysokich walorach krajobrazowych, ustalenia planu ograniczają możliwość wprowadzenia elementów zakłócających naturalne elementy krajobrazu, takich jak budynki czy drogi.

4. Oddziaływanie na rzeźbę terenu, powierzchnię ziemi i glebę

Zmiany dotychczasowego sposobu użytkowania analizowanego obszaru, realizowane w oparciu o omawiany projekt planu, będą miały wpływ na rzeźbę, powierzchnię ziemi oraz warunki podłoża.

Przeobrażenia powierzchni ziemi dotyczyć będą przede wszystkim nowo planowanych terenów MN, U i MN/U. Tereny te obejmują znaczne powierzchnie zajęte przez odłogowane

poła uprawne lub łąki. W celu przekształcenia ich w tereny inwestycyjne, konieczne będzie podjęcie działań mających na celu poprawę parametrów podłoża. Powierzchnia przeznaczona pod budowę ww. obiektów musi zostać pozbawiona naturalnych obniżzeń i wyniesień. W profilu glebowym, w wyniku podjęcia inwestycji budowlanych, zostaną umieszczone materiały budowlane oraz elementy konstrukcji budowlanych, które w sposób istotny mogą wpłynąć na zmianę naturalnych właściwości gleby. Wykopy związane z fundamentowaniem budynków spowodują powstawanie mas ziemnych, które należy w odpowiedni sposób zagospodarować.

Przy tego typu inwestycjach całkowitemu usunięciu ulega wierzchnia warstwa gleby, znajdująca się na obszarze przeznaczonym pod inwestycję. Powoduje to zakłócenie naturalnego obiegu materii, a w szczególności obiegu wody, co skutkuje zmianami właściwości gleby. Aby do tego nie doprowadzić, projekt planu nakazuje zachowanie ciągłości istniejącego systemu melioracyjnego, a na terenach: R, ZL, ZP, ZO, WS, zachowanie cieków i rowów - urządzeń melioracji jako otwartych.

Równie negatywne skutki jak wspomniana powyżej lokalizacja zabudowy, będzie niosła za sobą realizacja nowych szlaków komunikacyjnych oraz zmiana parametrów szlaków już istniejących. Podczas ich budowy nastąpi konieczność użycia ciężkiego sprzętu budowlanego, umożliwiającego utwardzenie powierzchni oraz zastosowania różnego rodzaju materiałów budowlanych znacząco zmieniających właściwości podłoża. Wykonanie tych inwestycji spowoduje w wielu wypadkach powiększenie areału trwale uszczelnionej powierzchni oraz zmiany w jej naturalnym ukształtowaniu.

Naruszenie ukształtowania powierzchni ziemi i zmiana właściwości podłoża nastąpi również na skutek prowadzenia robót w zakresie sieci infrastruktury technicznej, w tym przebudowy napowietrznych linii elektroenergetycznych SN, kolidujących z planowanym zagospodarowaniem, na linie kablowe. Przekształcenia te obejmą zmiany w profilu glebowym oraz umieszczenie materiałów wpływających na właściwości gleby.

Zmiana właściwości chemicznych i fizycznych gleby nastąpić może także w wyniku jedynie czasowego, intensywnego użytkowania terenu, prowadzącego do zagęszczenia gleby i zniszczenia warstwy próchnicznej. Obciążenie terenu powoduje bowiem degradację naturalnego systemu kapilarnego decydującego o retencji wody, jej dostępności dla roślin oraz o wymianie gazowej w profilu glebowym. Zmiany te obejmą tereny, pełniące rolę dróg dojazdowych dla ciężkiego sprzętu budowlanego oraz tereny sąsiadujące bezpośrednio z zabudową, które po wykorzystaniu w trakcie trwania prac budowlanych zostaną urządzone w postaci parkingów czy towarzyszących zabudowie fragmentów zieleni.

W celu zachowania fragmentów terenów wolnych od uszczelnienia w zapisach planu wprowadzono ustalenia, określające maksymalne powierzchnie zabudowy działek budowlanych oraz minimalne powierzchnie, jakie należy zachować jako biologicznie czynne. Wytyczne te mają ograniczyć negatywny wpływ zmiany zagospodarowania terenów MN, U i MN/U oraz uchronić je przed całkowitym uszczelnieniem i zabudowaniem.

Realizacja ustaleń planu prowadzić będzie do wzrostu ilości odpadów, wytwarzanych na terenach przeznaczonych w planie pod zabudowę. Odpady powstające na obszarze planu związane będą zarówno z etapem realizacyjnym (odpady budowlane), jak również z funkcjonowaniem nowych obiektów budowlanych (odpady komunalne). W celu uniknięcia zanieczyszczenia gleby, poprzez nieodpowiednią gospodarkę odpadami, należy zagospodarować odpady zgodnie z przepisami odrębnymi.

Ponadto miejscem szczególnie narażonym na degradację powierzchni ziemi jest istniejące składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne, usankcjonowane ustaleniami planu na terenie 73O, w rejonie ul. Łowieckiej. Po jego zamknięciu obszar ten będzie musiał ulec rekultywacji, zgodnie z przepisami odrębnymi.

5. Oddziaływanie na wody powierzchniowe

Przepływający przez analizowany obszar główny ciek wodny tj. fragment Kanału Radackiego został objęty ochroną poprzez wyodrębnienie go jako osobny teren wód powierzchniowych śródlądowych: (39WS i 60WS), na których projekt planu ustala zachowanie istniejącego sposobu zagospodarowania i użytkowania terenu oraz zakazuje lokalizacji budynków. Ponadto w projekcie planu ustalono zapewnienie dostępu do wód powierzchniowych, zgodnie z przepisami odrębnymi.

Na obszarze opracowania mogą wystąpić okresowo wody jeziora Trzesiecko, które stanowi wschodnią granicę planu miejscowego. W związku z powyższym, projekt planu ustala zapewnienie dostępu do wód powierzchniowych, zgodnie z przepisami odrębnymi oraz zakazuje przekształcania linii brzegowej jeziora Trzesiecko.

Jezioro Trzesiecko stanowi ponadto siedlisko przyrodnicze pn. starorzeczka i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne (kod siedliska 3150). Biorąc pod uwagę usankcjonowanie w bezpośrednim sąsiedztwie jeziora, istniejącej zieleni, poprzez wyznaczenie terenu zieleni otwartej (33ZO i 48ZO) oraz terenów lasów (41ZL i 50ZL), a także znaczne odsunięcie nieprzekraczalnej linii zabudowy na terenach przeznaczonych pod zabudowę, stanowiących kontynuację ustaleń obowiązujących dotąd planów miejscowych (29MN, 31MN, 32MN, 34MN, 47MN, 49MN, 42US), a przede wszystkim opisane poniżej ustalenia projektu planu

w zakresie odprowadzania ścieków bytowych, przemysłowych i deszczowych, nie przewiduje się negatywnego oddziaływania przyszłych inwestycji na ww. siedlisko przyrodnicze. Można wręcz przypuszczać, że nowi mieszkańcy niezabudowanych dotąd terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową, ze względu na chęć wykorzystania walorów jeziora w celach rekreacyjnych i krajobrazowych zadbają o jakość i czystość wód jeziora, co wpłynie pozytywnie na florę i faunę tej części siedliska.

W celu ochrony przed podtopieniami oraz odpowiedniego odwodnienia terenów, projekt planu nakazuje zachowanie ciągłości istniejącego systemu melioracyjnego. Dodatkowo na terenach: R, RM, RU, ZO, ustalono: zachowanie cieków i rowów - urządzeń melioracji, jako otwartych, stosowanie przy podziale nieruchomości, zasady zapewnienia możliwości bezkolizyjnego sytuowania obiektów budowlanych, zgodnych z przeznaczeniem terenu danej jednostki funkcjonalnej, względem urządzeń melioracyjnych, ochronę wód, poprzez maksymalne ograniczenie zrzutów zanieczyszczeń (szczególnie substancji biogenych, organicznych i toksycznych) do gruntu i do wód powierzchniowych oraz stosowanie urządzeń podczyszczających wody opadowe i roztopowe z powierzchni utwardzonych terenów dróg przed ich odprowadzeniem do wód lub do gruntu.

6. Oddziaływanie na wody podziemne

Sposób zagospodarowania na danym obszarze może mieć znaczący wpływ na kształtowanie jakości wód podziemnych. W celu uniknięcia zanieczyszczenia fizycznego i chemicznego wód podziemnych, w zapisach projektu planu wprowadzono ustalenia, pozwalające ograniczyć negatywny wpływ nowego sposobu zagospodarowania na środowisko gruntowo-wodne.

Należy zaznaczyć, że wody podziemne wglębne poziomu użytkowego, zgromadzone w ramach Głównego Zbiornika Wód Podziemnych GZWP – 126 „Zbiornik Szczecinek”, ze względu na głębokość występowania utworów wodonośnych – od 50 m do 150 m (średnia głębokość wynosi 90 m), są praktycznie poza zasięgiem jakichkolwiek zanieczyszczeń. Mimo to projekt planu ustala ochronę ww. GZWP poprzez zasady zagospodarowania ścieków opisane poniżej.

Zarówno istniejąca, jak i planowana zabudowa mieszkaniowa oraz usługowa, stanowi i stanowić będzie źródła ścieków bytowych i przemysłowych. W celu zapobieżenia możliwości zanieczyszczenia wód podziemnych, projekt planu ustala docelowe odprowadzanie tych ścieków do sieci kanalizacji sanitarnej, zakazując jednocześnie

lokalizacji przydomowych oczyszczalni ścieków, mogących, w przypadku złego użytkowania, stanowić zagrożenie dla środowiska gruntowo-wodnego. Jednocześnie, ze względu na fakt, że tylko część analizowanego obszaru posiada możliwość podłączenia do sieci kanalizacyjnej, tymczasowo, do czasu realizacji kanalizacji sanitarnej, dopuszczono możliwość odprowadzania ścieków komunalnych do zbiorników bezodpływowych na ścieki. Takie rozwiązanie może, w przypadku nieuszczelnienia szamb, stanowić zagrożenie dla wód podziemnych.

Zapiskiem mającym pozytywny wpływ na jakość wód jest również nakaz zaopatrzenia w wodę pitną wyłącznie z sieci wodociągowej dopuszczając jednak tymczasową do czasu realizacji sieci wodociągowej, możliwość zaopatrzenia w wodę ze studni..

Powiększenie obszarów zabudowanych powoduje zawsze zmniejszenie zdolności infiltracyjnych gruntów przypowierzchniowych oraz nadmierny odpływ wód opadowych i roztopowych z terenów. Powoduje to zagrożenie obniżania poziomu wód gruntowych, zmniejszania ich zasobów, nadmiernego przesuszania gruntu, a w konsekwencji również zanikanie rowów czy oczek wodnych na terenach zurbanizowanych oraz zachwiania równowagi ekologicznej.

W celu ograniczenia ww. zjawisk w projekcie planu ustalono zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych w granicach działki z dopuszczeniem odprowadzenia do sieci kanalizacji deszczowej. Ponadto na wszystkich terenach dopuszczono lokalizację zbiorników retencyjnych. Natomiast, ze względu na ochronę środowiska gruntowo-wodnego z utwardzonych powierzchni dróg i parkingów ustalono odprowadzanie ścieków deszczowych powierzchniowo, do rowów przydrożnych, zbiorników retencyjnych lub do kanalizacji deszczowej, po ich wcześniejszym podczyszczeniu. Powyższe zasady uważa się za prawidłowe rozwiązanie z punktu widzenia racjonalnego gospodarowania zasobami wodnym.

Ponadto w zakresie zapewnienia warunków infiltracji wód istotne są zapisy planu w zakresie parametrów zabudowy, zwłaszcza zachowania odpowiednich minimalnych powierzchni biologicznie czynnych w obrębie terenów przeznaczonych do zabudowy. Dodatkowo zgodnie z projektem planu wszystkie nieutwardzone fragmenty zagospodarowane mają zostać roślinnością. Podjęte działania mają na celu ograniczenie uszczelnienia gruntu oraz zachowanie możliwie największych powierzchni zielonych, umożliwiających naturalną filtrację wód do gruntu oraz zapobieganie odpływowi wód z terenu opracowania.

Na zakłócenie stosunków wodnych może wpłynąć natomiast, dopuszczona ustaleniami projektu planu realizacja nowych sieci podziemnej infrastruktury technicznej.

7. Oddziaływanie na szatę roślinną i różnorodność biologiczną

Projekt planu poprzez swoje zapisy odnosi się zarówno do istniejących, jak i projektowanych terenów zieleni. Ważnym dla szaty roślinnej ustaleniem planu jest zachowanie istniejących lasów, stanowiących główny potencjał przyrodniczy omawianego obszaru. Dla ich ochrony na rysunku planu miejscowego wyznaczono 10 terenów lasów o łącznej powierzchni 24,65 ha (1ZL, 18ZL, 41ZL, 43ZL, 50ZL, 56ZL, 59ZL, 87ZL, 91ZL, 102ZL, 104ZL), na których ustalono: prowadzenie gospodarki leśnej, zgodnie z planem urządzenia lasu, zakazano lokalizacji budynków, dopuszczając: zalesienia użytków rolnych, zgodnie z przepisami odrębnymi, zachowania istniejących dojazdów, lokalizację urządzeń turystycznych, lokalizację dróg technicznych dla służb leśnych oraz dróg pieszych lub ścieżek rowerowych. Projekt planu dopuszcza również zalesienie użytków rolnych występujących na terenach lasów, pod warunkiem dostosowania drzewostanu do warunków siedliskowych.

Cenny element szaty roślinnej omawianego obszaru stanowią również łąki i pastwiska. Projekt planu chroni jedynie część z nich poprzez wyodrębnienie jako tereny zieleni otwartej (ZO) lub tereny rolnicze (R). Największą ochroną objęto łąki na terenach: 33ZO, 38ZO, 40ZO, 48ZO, 74ZO, gdzie nakazano zachowanie istniejącego sposobu zagospodarowania i użytkowania, dopuszczając wyłącznie lokalizację: obiektów budowlanych służących ochronie przyrody, urządzeń melioracyjnych, mostów i przepustów oraz dróg rowerowych. Na terenach: 51R, 75R, i 90R, ustalono zachowanie istniejącego użytkowania terenu (łąki, pastwiska, rola), z dopuszczeniem zalesienia użytków rolnych oraz zakazano lokalizacji jakichkolwiek budynków. Ponadto na obszarach łąkowych przeznaczonych w projekcie planu pod zabudowę mieszkaniową (20MN, 22MN i 53MN) nieprzekraczalne linie zabudowy wyznaczone zostały w taki sposób, aby chronić je przed zabudową. Wyznaczone zostały na tych terenach, oznaczone szrafem na rysunku planu, strefy ogrodów, które służą poprawieniu warunków zagospodarowania przyległych nieruchomości z zabudową mieszkaniową jednorodzinną. W wyznaczonej strefie ogrodów zakazano lokalizacji budynków i dopuszczono podział na działki służące poprawieniu warunków zagospodarowania przyległych nieruchomości.

Ponadto projekt planu miejscowego zakłada maksymalną ochronę najcenniejszych elementów szaty roślinnej zlokalizowanych, w szczególności w granicach obszaru chronionego krajobrazu „Pojezierze Drawskie”. W tym celu wprowadzono zakaz wycinania zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych na terenach rolniczych, terenach zieleni otwartej, lasów oraz terenach wód powierzchniowych śródlądowych, a także zakaz wycinania

trzciniowisk, nadwodnych szuwarów i zadrzewień na terenach zlokalizowanych w sąsiedztwie jeziora Trzesiecko.

W projekcie planu zwrócono również uwagę na potrzebę stworzenia terenu, który pełnić będzie funkcję: parków, skwerów lub zieleńców, służących m.in. do wypoczynku mieszkańców terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, ale również wzbogacający różnorodność biologiczną w omawianym fragmencie Szczecinka. W związku z powyższym wyznaczono teren 107 ZP na którym poza 55 procentem powierzchni biologicznie czynnej, dopuszczono lokalizację budynku higieniczno-sanitarnego, obiektów sportowo rekreacyjnych oraz placów zabaw. Uwzględniono także bezpośrednie sąsiedztwo terenu UO i dopuszczono wydzielenie miejsc postojowych od strony terenu UO.

Projekt planu odnosi się także do istniejącego cmentarza (64ZC) będącego elementem zieleni urządzonej. Na jego terenie nakazano: zachowanie istniejącego sposobu zagospodarowania i użytkowania terenu, zachowanie i rewaloryzację zieleni, a także minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej działki budowlanej - 50%. Dopuszczono ustaleniami planu lokalizację obiektów budowlanych związanych z funkcjonowaniem cmentarza, zgodnie z przepisami odrębnymi, mogiły symbolicznej, z wykorzystaniem historycznych elementów nagrobków lub współczesnego pomnika, maksymalna wysokość zabudowy - 8 m.

Realizacja ustaleń projektu planu na terenach inwestycyjnych (MN, MN/U, RM, U, US, K, E) oraz na terenach dróg wpłynie na trwałe zniszczenie szaty roślinnej na terenach w dużej części dotychczas niezainwestowanych (pola uprawne, łąki, nieużytki), a przeznaczonych w projekcie pod zabudowę lub zainwestowanie elementami infrastruktury komunikacyjnej. Przy czym zniszczona zieleń nieurządzona, przynajmniej częściowo, zastąpiona zostanie zielenią urządzoną, towarzyszącą budynkom mieszkalnym lub usługowym.

Zmieniając przeznaczenie i sposób użytkowania ww. obszarów, projekt planu uwzględni rolę szaty roślinnej w zabudowie mieszkaniowo-usługowej przede wszystkim poprzez: ustalenie minimalnej powierzchni biologicznie czynnej dla każdej działki budowlanej, obowiązek zagospodarowania roślinnością wszystkich wolnych od utwardzenia fragmentów terenów oraz dopuszczenie na terenach dróg publicznych lokalizacji zieleni urządzonej.

8. Oddziaływanie na faunę

Projekt planu zachowując wszystkie występujące w granicach opracowania siedliska leśne (tereny ZL) stwarza warunki dla przebywania i przemieszczania się zwierząt w nich bytujących. Również największe obszary łąkowe, będące potencjalnym siedliskiem wielu gatunków płazów, jaszczurek, ptaków i owadów, wyodrębniono jako tereny wyłączone spod zabudowy (ZO lub R) i nakazano na nich zachowanie istniejącego sposobu zagospodarowania i użytkowania terenu, zakazując lokalizacji obiektów budowlanych innych niż: obiekty służące ochronie przyrody, urządzenia melioracyjne oraz mosty i przepusty.

W wyniku ubytku terenów wolnych od zabudowy, zlikwidowane zostaną potencjalne siedliska drobnych zwierząt polnych. Zakłada się, że zwierzęta te przeniosą się na okoliczne pola uprawne. Ponadto przekształcenia monotonnych roślinnie terenów upraw rolnych w tereny zieleni towarzyszącej zabudowie być może polepszy warunki dla bytowania zwierząt obecnie występujących na zurbanizowanych terenach. W odniesieniu do terenów rolnych, które poddawane były regularnym zabiegom agrotechnicznym, ilość i różnorodność zwierząt, każdorazowo zmieniała się, dostosowując do aktualnych upraw. W efekcie realizacji zmiany planu, różnorodność wprowadzonych zazwyczaj wieloletnich nasadzeń drzew, krzewów i bylin, może przyczynić się do ustabilizowania składu gatunkowego zwierząt.

Dodatkowo ogrodzenia, które powstaną wzdłuż granic działek budowlanych stanowiąc będą dużą barierę przestrzenną dla wielu gatunków zwierząt, przez co nie będą się one mogły swobodnie przemieszczać, zarówno w obrębie omawianych obszarów, jak również z i do obszarów poza planem. Zmniejszenie powierzchni życiowej oraz ograniczenie dostępności do bazy pokarmowej (szczególnie w przypadku małych zwierząt, których zdolności migracyjne są niewielkie), spowodować może wypieranie gatunków związanych z terenami niezagospodarowanymi oraz stopniowe zastępowanie ich gatunkami przystosowanymi do życia w bezpośrednim sąsiedztwie zabudowy.

Czasowy oraz ograniczony przestrzennie, niekorzystny wpływ na organizmy żywe, w tym na zwierzęta, wystąpi na etapie realizacji poszczególnych inwestycji, wymagających prowadzenia prac budowlanych z wykorzystaniem ciężkiego sprzętu. Działania te wiązać się będą z generowaniem hałasu (silniki maszyn) oraz zniszczeniem pokrywy roślinnej w obrębie części terenu (tymczasowe drogi dojazdowe, miejsca składowania materiałów budowlanych), co skutkować będzie wycofywaniem się z tych terenów poszczególnych gatunków zwierząt.

9. Oddziaływanie na zasoby naturalne

Obszary objęty projektem planu położone są poza terenami udokumentowanych złóż kopalin, zatem w żaden sposób nie będzie na nie oddziaływał.

Na obszarze opracowania występują relatywnie niewielkie enklawy leśne (łącznie około 24,65 ha użytków leśnych), które chronione są w planie poprzez wyodrębnienie terenów lasów (ZL), na których ustalono prowadzenie gospodarki leśnej, zgodnie z planem urządzenia lasu. W sąsiedztwie analizowanego terenu zlokalizowane są natomiast dwa duże kompleksy leśne Lasek Zachodni oraz Klasztorny Las (częściowo w granicy planu), jednak biorąc pod uwagę sposób zagospodarowania i parametry zabudowy ustalone w projekcie planu, realizacja jego ustaleń nie powinna mieć znaczącego oddziaływania na te kompleksy.

Sposób zagospodarowania powierzchni omawianego obszaru mógłby mieć natomiast wpływ na kształtowanie jakości wód podziemnych, w kontekście położenia w zasięgu trzeciorzędowego Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 126. Należy jednak podkreślić, że utwory wodonośne tego zbiornika występują głęboko, co opisane zostało w rozdziale II.3.4, zatem niebezpieczeństwo zanieczyszczenia tych wód lub wpływu na ich stan ilościowy nie występuje.

10. Oddziaływanie na walory Obszaru Chronionego Krajobrazu „Pojezierze Drawskie”

Walory krajobrazowe to wartości ekologiczne, estetyczne lub kulturowe obszaru oraz związane z nim: rzeźba terenu, twory i składniki przyrody, ukształtowane przez siły przyrody lub działalność człowieka. Cały analizowany teren na południe od ul. Trzesieckiej położony jest w granicach Obszaru Chronionego Krajobrazu „Pojezierze Drawskie” utworzonego w celu ochrony krajobrazu i naturalnych walorów środowiska przyrodniczego Pojezierza Drawskiego. Na ww. OChK wprowadzono zakazy stanowiące zasady jego zagospodarowania, konieczne do zapewnienia ochrony terenów posiadających walory przyrodnicze przed ich niszczeniem.

Biorąc powyższe pod uwagę, w projekcie planu ustalono ochronę i zagospodarowanie obszaru chronionego krajobrazu "Pojezierze Drawskie", którego granice wskazano na rysunku planu, zgodnie z ustaleniami planu oraz przepisami odrębnymi. W tym miejscu odniesiono się do Uchwały Nr XXXII/375/09 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 15 września 2009 r. w sprawie obszarów chronionego krajobrazu, w której w §2 wymienione zostały zakazy dotyczące obszaru chronionego.

W celu zminimalizowania oddziaływania przyszłego zagospodarowania na walory obszaru chronionego krajobrazu, projekt planu wprowadza zakaz:

- lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, dla których przeprowadzona ocena oddziaływania na środowisko wykazała znaczący negatywny wpływ na ochronę przyrody obszaru chronionego krajobrazu „Pojezierze Drawskie”,
- na terenach R, ZL, ZO, WS, wycinania zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych,
- na terenach wzdłuż jeziora Trzesiecko wycinania trzcinowisk, nadwodnych szuwarów i zadrzewień,
- przekształcania linii brzegowej jeziora Trzesiecko.

W projekcie planu ustalono również zachowanie ciągłości istniejącego systemu melioracyjnego oraz zachowanie na terenach: R, ZL, ZP, ZO, WS cieków i rowów - urządzeń melioracji jako otwartych, a także wprowadzono ograniczenia powierzchni zabudowy i obowiązek zachowania terenu biologicznie czynnego na terenach wskazanych do zabudowy. Ustalenia te mają zabezpieczyć analizowany obszar przed zmianom stosunków wodnych.

Podsumowując należy stwierdzić, że zachowując zapisane w projekcie planu ww. nakazy, zakazy i ograniczenia, realizacja ustaleń planu miejscowego nie doprowadzi do istotnego naruszenia i negatywnego wpływu na walory krajobrazowe Obszaru Chronionego Krajobrazu „Pojezierze Drawskie”.

Ponadto w §4 Uchwały Nr XXXII/375/09 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 15 września 2009 r. w sprawie obszarów chronionego krajobrazu ustalono, że na części obszarów chronionego krajobrazu, dla których plan zagospodarowania przestrzennego lub studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego przewiduje możliwość lokalizowania obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych, nie wprowadza się wcześniej wymienionego zakazu „*lokalizowania obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych, z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej*”. Po dokładnej analizie ustaleń projektu planu, stwierdza się, że wszystkie tereny przeznaczone w projekcie do zabudowy i zlokalizowane w odległości mniejszej niż 100 m od jeziora Trzesiecko oraz innych zbiorników i cieków wodnych, wynikają z ustaleń obowiązujących dotąd miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego z 2011 r i 2015 r. oraz

z kierunków rozwoju ustalonych na tym obszarze w „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Szczecinek”.

11. Emitowanie promieniowania elektromagnetycznego

Projekt planu nie przewiduje żadnych nowych emitorów promieniowania elektromagnetycznego

Na obszarze opracowania, przez jego północno-zachodnią część przebiega kilka napowietrznych linii elektroenergetyczne średniego napięcia, które stanowią źródło emisji pól elektromagnetycznych. Stosownie do wymogów *Ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska* projekt planu uwzględnia konieczność ochrony terenów zabudowanych przed emisją pól elektromagnetycznych.

Do ustaleń projektu planu wprowadzono nakaz przebudowy napowietrznych linii elektroenergetycznych wyłącznie na kablowe prowadzone w terenach dróg publicznych, wewnętrznych lub w drogach stanowiących dojazdy do nowo wydzielonych działek budowlanych. Ponadto do czasu przebudowy napowietrznych linii elektroenergetycznych na linie kablowe ustalono lokalizację zabudowy zgodnie z przepisami odrębnymi. Kwestie ograniczeń w zagospodarowaniu terenów, przez które przebiega linie napowietrzne regulują przepisy odrębne, w tym art. 314 Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie, z tego względu nie ma potrzeby powtarzania tych uwarunkowań w zapisach projektu planu. Zgodnie z rozporządzeniem obowiązuje zakaz wznoszenia na obszarach stref, w których występuje przekroczenie dopuszczalnego poziomu oddziaływania pola elektromagnetycznego, budynków z pomieszczeniami przeznaczonymi na pobyt ludzi.

W analizowanym dokumencie nie odniesiono się do możliwości lokalizacji stacji bazowych telefonii komórkowej, stanowiących źródło promieniowania elektromagnetycznego. Dopuszczenia i ograniczenia w tym zakresie uregulowane zostały w *Ustawie z dnia 7 maja 2010 r. o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnej*¹⁰, która jest aktem nadrzędnym w stosunku do planu miejscowego.

12. Oddziaływanie na ludzi

Projekt planu w sposób odpowiedni reguluje m.in. kwestie związane z: ochroną jakości powietrza atmosferycznego, gospodarką wodno-ściekową, kształtowaniem zieleni,

¹⁰ Ustawa z dnia 7 maja 2010 r. o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnej (Dz.U. Nr 106, poz. 675 z 2010 r.)

czy ochroną przed hałasem. Wprowadzając poszczególne ustalenia (opisane we wcześniejszych rozdziałach), ogranicza się negatywny wpływ, jaki mógłby się pojawić na skutek realizacji ustaleń planu, na jakość życia i zdrowie ludzi zamieszkujących obszar opracowania.

Główną przyczyną występowania okresowego dyskomfortu dla mieszkańców analizowanego obszaru będą prace budowlane, związane z realizacją nowych obiektów budowlanych. Na skutek prowadzonych prac budowlanych należy spodziewać się zwiększonej emisji hałasu, której źródłem będą pracujące maszyny i urządzenia, a także zwiększonej emisji gazowych i pyłowych, generowanych podczas prowadzenia prac ziemnych. Należy jednak przypuszczać, że prace te będą prowadzone etapowo, przede wszystkim w porze dziennej i nie będą stanowić uciążliwości w godzinach nocnych. Zatem ze względu na charakter wspomnianego oddziaływania (krótkotrwałe i chwilowe), nie przewiduje się jego istotnego wpływu na kształtowanie lokalnego klimatu akustycznego. Ponadto zasięg oddziaływania prowadzonych inwestycji budowlanych powinien zamykać się w granicy danej działki.

W projekcie planu wzięto również pod uwagę przebiegający w zachodniej części opracowania gazociąg wysokiego ciśnienia i w celu zapewnienia bezpieczeństwa przyszłych mieszkańców tego rejonu wprowadzono niezbędnej szerokości strefę ograniczeń od gazociągu, w której zakazano lokalizacji budynków.

Reasumując, nie należy spodziewać się niekorzystnego oddziaływania na ludzi, w związku ze sposobem przeznaczenia i zagospodarowania terenów, jaki zaproponowany został w projekcie planu miejscowego.

13. Oddziaływanie na dobra materialne i dziedzictwo kulturowe

Obszar opracowania położony jest w całości poza terenami górnictwami, a także terenami narażonymi na niebezpieczeństwo powodzi oraz zagrożonymi osuwaniem się mas ziemnych. Nie przewiduje się zatem, aby dobra materialne zlokalizowane w granicach obszaru objętego planem zagrożone były zniszczeniem lub uszkodzeniem.

Realizacja ustaleń planu na terenach przeznaczonych do zabudowy skutkować będzie natomiast zwiększeniem ilości dóbr materialnych na obszarze opracowania.

W celu ochrony dóbr materialnych, w zachodniej części opracowania, wzdłuż istniejącego gazociągu wysokiego ciśnienia, wprowadzono strefę kontrolowaną od gazociągu, w której zakazano lokalizacji: budynków, miejsc postojowych, drzew, sieci i przewodów

infrastruktury: kanalizacyjnej, ciepłej, elektroenergetycznej, wodociągowej, mających bezpośrednie połączenie z pomieszczeniami dla ludzi lub zwierząt.

Projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Trzesieka I” w Szczecinku, uwzględnia konieczność zachowania i ochrony istniejących na omawianym terenie obszarów i obiektów cennych kulturowo.

W projekcie planu objęto ochroną budynek dawnej świetlicy wiejskiej, usytuowany na terenie 63MN, zapisując go jako budynek o wartościach historycznych i cechach zabytkowych i ustalając dla niego zasady zagospodarowania jak dla budynku przylegającego.

Ponadto analizowany dokument wskazuje kilkanaście stanowisk archeologicznych, dla których ustala strefy „W III” ograniczonej ochrony konserwatorskiej. W strefach „W III” nakazano: w przypadku podejmowania prac ziemnych przeprowadzenie archeologicznych badań ratunkowych na zasadach określonych w przepisach odrębnych dotyczących ochrony zabytków oraz współdziałanie w zakresie zamierzeń inwestycyjnych związanych z pracami ziemnymi z właściwym organem do spraw ochrony zabytków. Na rysunku planu oznaczono również stanowisko archeologiczne wpisane do rejestru zabytków pod numerem 718. Ustalono dla niego strefę „W I” pełnej ochrony archeologiczno-konserwatorskiej, w której nakazano ochronę zgodnie z przepisami odrębnymi, w tym: zachowanie istniejącego układu topograficznego, zakaz lokalizacji obiektów budowlanych i wykonywania prac ziemnych oraz w przypadku podjęcia jakiegokolwiek działalności występowanie o szczegółowe wytyczne do właściwego organu do spraw ochrony zabytków

Reasumując, ocenia się, że ustalenia projektu planu dotyczące zasad ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków w sposób wystarczający zapewnią ochronę znajdujących się na omawianym obszarze obiektów cennych kulturowo.

14. Oddziaływanie transgraniczne

Planowane przedsięwzięcia mają charakter lokalny i nie będą emitować zanieczyszczeń mogących przemieszczać się na dalekie odległości. Ponadto, z uwagi na położenie miasta Szczecinek, realizacja zapisów analizowanego planu miejscowego nie spowoduje transgranicznych oddziaływań na środowisko przyrodnicze.

VII. ROZWIĄZANIA ZAPOBIEGAJĄCE LUB OGRANICZAJĄCE NEGATYWNE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO, W TYM ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE

Przyjęcie proponowanych w analizowanym projekcie planu rozwiązań wywoła duże zmiany w środowisku. Zapisy projektu planu są na tyle precyzyjne, że w przypadku realizacji ustaleń tego dokumentu powinny zapewnić optymalną ochronę środowiska przyrodniczego zarówno w granicach obszaru objętego planem, jak i w jego otoczeniu. Nie przewiduje się zatem, aby rezultaty realizacji zmiany planu w sposób szczególnie negatywny wpływały na środowisko.

Rozwiązaniem mających na celu zapobieganie lub ograniczanie potencjalnych negatywnych oddziaływań na środowisko byłoby wprowadzenie, szczególnie w granicach obszaru chronionego krajobrazu „Pojezierze Drawskie”, nakazu odprowadzania ścieków bytowych i przemysłowych wyłącznie do kanalizacji sanitarnej, nie dopuszczając tym samym lokalizacji zbiorników bezodpływowych na nieczystości ciekłe. Jednak ze względu na brak w tym rejonie istniejących kolektorów sanitarnych oraz liczne wyroki sądów administracyjnych wskazujące na niezgodne z obowiązującym prawem wprowadzanie zakazu lokalizacji szamb, przy jednoczesnym braku rozwiązań alternatywnych, jedyną możliwością byłoby dopuszczenie indywidualnych oczyszczalni ścieków, co uważa się za znacznie bardziej zagrażające środowisku gruntowo-wodnemu, niż szczelne i regularnie opróżnianie zbiorniki bezodpływowe. Należy zatem podkreślić, że priorytetem dla tego fragmentu miasta powinno stać się dążenie do jak najszybszego całkowitego wyposażenia w kanalizację sanitarną.

Ponadto zwraca się uwagę, iż w trakcie realizacji zabudowy i dróg na całym omawianym obszarze należy zadbać o to, aby przed rozpoczęciem prac budowlanych na powierzchni obecnie nieprzekształconej, zdjąć warstwę humusową i wykorzystać ją odpowiednio po zakończeniu robót.

Jak już wspomniano wcześniej, na terenie objętym opracowaniem obowiązywały dotąd dwa miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego mpzp „Trzesieka I” z 2011 r. i mpzp „Trzesieka II” z 2015 r. Część rozwiązań zaproponowanych w analizowanym projekcie planu miejscowego stanowi rozwiązania alternatywne. Do najważniejszych z nich należą:

- zmiany minimalnej powierzchni działki z 1500 m² na 800 m² dla zabudowy wolnostojącej na znacznej ilości terenów MN, na 450 m² dla zabudowy bliźniaczej i na 250 m² dla zabudowy szeregowej,

- dopuszczenie na terenach: **2MN, 4MN, 20MN, 93MN, 94MN, 95MN, 99MN, 100MN, 108MN, 109MN, 110MN**, zabudowy: wolno stojącej lub bliźniaczej, lub szeregowej,
- zmiana przeznaczenia terenu w obowiązującym planie terenu zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej 66MN na teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej lub usługowej 70MN/U,
- włączenie do terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (20MN, 22MN i 53MN) jednak bez prawa zabudowy (ograniczony nieprzekraczalnymi liniami zabudowy), terenów, które wskazane były dotąd jako tereny rolnicze (23R, 25R i 53R);
- regulacje linii zabudowy na terenach po wschodniej stronie ul. Sójczej;
- regulacje linii rozgraniczających ulic Trzesieckiej i Turystycznej, zgodnie z wydanymi decyzjami ZRID;
- likwidacja strefy ochrony konserwatorskiej oraz weryfikacja zapisów dla budynków o wartościach historycznych;
- wprowadzenie na terenach: MN/U, U, RU zakazu lokalizacji: punktów do zbierania lub przeładunku odpadów, usług handlu hurtowego, stacji obsługi lub remontu: sprzętu budowlanego, rolniczego, środków transportu, myjni samochodowych oraz poza budynkami, miejsc składowania lub ekspozycji wszelkich materiałów związanych z działalnością usługową.

VIII. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PLANU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA

Zapisy projektu planu uwzględniają wymogi ochrony środowiska zgodnie z obowiązującymi przepisami. Jednakże w prawidłowym funkcjonowaniu zrealizowanych na terenach objętych planem przedsięwzięć zawsze istnieje ryzyko wystąpienia negatywnych zjawisk dla środowiska, które są trudne do określenia i zminimalizowania w ustaleniach planu (np. wystąpienie pożaru, awaria sieci kanalizacyjnej lub wodnej).

W kontekście ustaleń omawianego w prognozie projektu planu, ze względu na brak na części obszaru opracowania kanalizacji sanitarnej oraz jednoczesne dopuszczenie zbiorników bezodpływowych na ścieki, szczególnie istotne będzie prowadzenie monitoringu w zakresie jakości wód podziemnych (gruntowych), prowadzone z częstotliwością ustaloną przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska (proponuje się 1 razy w roku).

Po realizacji ustaleń planu proponuje się także monitoring dotyczący:

- skuteczności i prawidłowości gospodarki odpadami (2 razy w roku),
- rodzajów i ilości zanieczyszczeń emitowanych do powietrza atmosferycznego.

Skutki realizacji postanowień planu podlegać będą bieżącym pomiarom, ocenom oraz analizom wpływu na środowisko wielu czynników, prowadzonym w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska¹¹ przez zobligowane do tego instytucje i służby. Stosownie do art. 10 ust. 2 Dyrektywy 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. *w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko* dla monitoringu znaczącego wpływu na środowisko realizacji planów możliwe będzie wykorzystanie istniejącego systemu monitoringu, w celu uniknięcia jego powielania.

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska, Państwowy Instytut Geologiczny, starosta powiatu, prowadzą monitoring poszczególnych komponentów środowiska, w tym jakości powietrza, jakości wód, jakości gleby i ziemi, hałasu i pól elektromagnetycznych, w zakresie określonym w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska* oraz ustawie z dnia 18 lipca 2001 r. *Prawo wodne*.

Zakres i częstotliwość monitoringu na terenach zlokalizowanych na analizowanym obszarze będą zatem dostosowane do zakresu i częstotliwości monitoringu prowadzonego w ramach programów Państwowego Monitoringu Środowiska. Pomiary i badania prowadzone w celu określenia stanu poszczególnych komponentów środowiska prowadzone będą natomiast zgodnie z metodyką i wymogami określonymi w poszczególnych rozporządzeniach, a także specjalistycznych opracowaniach – określających metodyki referencyjne, odnoszące się do sposobu analizowania stanu jakości poszczególnych komponentów środowiska. Stosowanie właściwych metodyk prowadzenia badań i pomiarów jest niezwykle istotne, ze względu na ograniczenie możliwości wystąpienia błędów w ostatecznej ocenie jakości poszczególnych komponentów środowiska.

IX. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Prognoza oddziaływania na środowisko stanowi podstawowy dokument, niezbędny do przeprowadzenia postępowania w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko skutków realizacji w tym przypadku planu miejscowego. Obowiązek jej opracowania wynika bezpośrednio z zapisów *Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach*

¹¹ utworzonemu ustawą z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska

oddziaływania na środowisko oraz ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Podstawowym celem prognozy oddziaływania na środowisko jest diagnoza stanu środowiska i wskazanie potencjalnego negatywnego oddziaływania realizacji ustaleń planu na środowisko.

Niniejsza prognoza dotyczy oceny oddziaływania na środowisko projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Trzesieka I” w Szczecinku. Analizie i ocenie poddano projekt uchwały Rady Miasta Szczecinek, zawierający ustalenia realizacyjne planu oraz rysunek projektu planu w skali 1:2000.

Sporządzenie i uchwalenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Trzesieka I” w Szczecinku pozwoli na sformułowanie dla tego obszaru szczegółowych rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych, umożliwiających rozwój zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, zabudowy usługowej oraz funkcji turystycznych o odpowiednich parametrach, które będą współgrać z potencjałem przyrodniczym i kulturowym tej części Szczecinka. W ten sposób wyznaczone zostaną kierunki rozwoju przestrzennego obrębu Trzesieka, umożliwiające uporządkowanie jego zagospodarowania i bezkolizyjne funkcjonowanie.

Szczególnie istotnym elementem planu miejscowego jest sformułowanie zasad ochrony środowiska przyrodniczego, a także zdefiniowanie zasad obsługi komunikacyjnej terenu oraz zaopatrzenia w sieci infrastruktury technicznej, w taki sposób, aby zapewnić poprawę jakości wód jeziora Trzesiecko i zabezpieczyć wartościowe tereny w obszarze chronionego krajobrazu „Pojezierze Drawskie”.

Niniejsza prognoza składa się z sześciu części. W pierwszej omówiono metodologię i zasadność jej sporządzania. W drugiej scharakteryzowano środowisko przyrodnicze w podziale na poszczególne komponenty: obecne zagospodarowanie i użytkowanie terenu, rzeźbę i geomorfologię, budowę geologiczną i litologię, wody powierzchniowe i podziemne, warunki glebowe, florę, faunę, klimat lokalny, wartości kulturowe oraz oceniono istniejący stan, jakość i zagrożenia środowiska pod względem jakości powietrza, wód, powierzchni ziemi, gleb, klimatu akustycznego i emisji promieniowania elektromagnetycznego.

W trzeciej części szczegółowo omówiono zapisy projektu planu i wskazano na ich powiązania z zapisami innych dokumentów tj. „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Szczecinek”, uchwały sejmiku województwa zachodniopomorskiego ws. obszarów chronionego krajobrazu oraz „Waloryzacji przyrodnicza gminy Szczecinek”. Wykazano także potencjalne skutki dla środowiska

w wyniku braku realizacji ustaleń projektu planu. Część czwarta opisuje kluczowe problemy ochrony środowiska, związane z zagadnieniami regulowanymi w projekcie planu.

W piątej podstawowej części prognozy omówiono potencjalne oddziaływanie realizacji ustaleń projektu planu na poszczególne komponenty środowiska przyrodniczego, wskazano też rozwiązania mające na celu zapobieganie i ograniczanie negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego planu oraz opisano rozwiązania alternatywne.

Ostatnia część opracowania zawiera propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień planu oraz częstotliwość jej przeprowadzania.

OŚWIADCZENIE*

Oświadczam, że ja, niżej podpisany:

- 1) ukończyłem studia magisterskie na Wydziale Nauk Geograficznych i Geologicznych Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu na kierunku gospodarka przestrzenna;
- 2) posiadam ponad 5-letnie doświadczenie w pracach związanych z przygotowaniem kilkudziesięciu prognoz oddziaływania na środowisko.

.....
Marcin Piernikowski

* Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.